

Nepriklausoma

Lietuva

This paper was mailed
Thursday, February 22, 1990.

• LITHUANIE INDEPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY •

Nr. 8 (50-tieji metai) 1990 m. • VASARIO - FEBRUARY 22 d. LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS • 7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. • Tel.: 366-6220 • 50 c.

IVYKIŲ APŽVALGA

LIETUVA SVARBIŲ RINKIMŲ IŠVAKARĖSE

Š. m. vasario mėn. 24 d. rinkimus į Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą stebės ne tik Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje. Tais pačiais rinkimais, tariant užsienio spaudos žodžiais, į Lietuvos Respublikos parlamentą parodys ar komunistų partija visose Sovietų Sąjungoje dar turi vilties kaip nors išlaikyti. Jeigu šiuose laisvuose ir slaptuose demokratikuose rinkimuose Lietuvos Komunistų partija visiškai arba labai žiauriai pralaimės, samprotauja užsienio stebėtojai, tai būsiąs aiškus ženklas, jog komunistų partija prarado žmonių pasitikėjimą. Ir būtent dėl to, kad, jų nuomone, tik Lietuvoje komunistų partija, išdrįsusi atsiskirti nuo visasąjunginės partijos ir turinti populiarų vadovą Algirdą Brazauską, dar galinti tikėtis žmonių paramos. Jeigu toji parama bus menka, tai nepopuliarios ir neapkenčiamos komunistų partijos kitose respublikose ir net pačioje Rusijos federalinėje respublikoje, nebeturinės jokios ateities, nes už jas žmonės laisvuose rinkimuose tikrai nebaluos. Manoma, kad Lietuvoje komunistai geriausiai atveju gali surinkti apie 20% balsų ir tai daugiausiai iš kolonistų rusų, dalies lenkų ir negausių užkietėjusių, savo galia bei silta vieta ginančių, senojo kulto komunistų.

Lietuvoje rinkiminė kampanija vyksta nepaprastai gyvai ir energingai. Sąjūdį remiantieji kandidatai, kaip galima pastebėti iš spaudos atsiliepimų Lietuvoje, yra labai populiarūs ir veikliųjų bei samoningųjų tautiečių palaikomi. Rinkiminėje kovoje neapsieinama ir be šmeižtų, kuriuos, kaip matosi, labiausiai platina Maskvai ištikimųjų partiečių būrelis, paremiamas rusų kolonistų ir lenkų mažumos kai kuriose vietovėse.

Keli charakteringi balsai iš Lietuvos spaudos: KLAI-PĖDOS KELEIVIS sausio 17 d. numeryje rašo: "LIETUVA BE NEPRIKLAUSOMYBĖS NENURIMS! Tuo dar kartą galėjo įsitikinti mus okupavusios kaimyninės valstybės vadovas M. Gorbačiovas ir jo parankiniai praėjusios savaitės vizito metu".

Sausio 31 d. numeryje tas pats laikraštis yra paskelbęs idomų pasikalbėjimą su Petru Giniočiu, kandidatu į Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą. Petras Giniotis, kaip rašo laikraštis, yra vienas ryškiausių darbininkijos atstovų Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Klaipėdos miesto taryboje. Pasikalbėjimo antraštė: NEIŠKOKIME PRIEŠŲ, IEŠKOKIME DRAUGŲ. Šalia Sąjūdžio ženklas - Gedimino stulpai - su užrašu SU SAJŪDŽIU - UŽ LAISVĄ LIETUVĄ.

SAJŪDIS tapo žinomu žodžiu ir pasaulinėje spaudoje. Mūsų Sąjūdžio vardą radijo ir televizijos programų pranešėjai, reporteriai ir įvairių diskusijų moderatoriai, vieni silpniau, kiti geriau jį ištardami. Tačiau SAJŪDŽIO svarbum ir svarbą neabejojama. THE GAZETTE vedamaame, vasario 8 d. teigiam: "Jau dabar kiti politiniai sąjūdžiai, pradedant Lietuvos SAJŪDŽIU ir baigiant Azerbaidžano Liaudies frontu, pasidaro de facto politinės pajėgos savo respublikose". Vedamo pirminis ir antrinis pavadinimas taikliai nusako kryptį, dabar vykstančių permainų Sovietų Sąjungoje: FROM COMMUNISM TO PLURALISM (A new era is dawning in the Soviet Union).

Vasario 19d. CBC savo vakarinis žinių programos (10 val vakaro) THE JOURNAL dalyje perdavė įpudingą vaizdinį reportažą iš Vilniaus. Lietuvai palankų ir gerą paruoštą reportažą įkalbėjo reporteris McIntyre, o visą programą, trukusią apie 20 minučių, paruošė Eddie Philips (producer). (Beje, būtų labai gera ir pravartu paskambinti CBC televizijos stočiai ir padėkoti. Jų tel. nr. Montrealyje-597-6000). Reportažo metu kalbėjo Algirdas Brazauskas ir Algimantas (Algis) Čekuolis. Pirmasai pabrėžė nelengvą kelią nepriklausomybės, o antrasai labai vykusiai atsakė apie SAJŪDŽIO ir Lietuvos Komunistų partijos vaidmenį dabartinėje Lietuvoje padėtyje. Jis tvirtino, kad SAJŪDIS esąs visą Lietuvą šiandien ir jis nesąs su savimi ir Komunistų partija, ją išgelbėjęs iš visiško išnykimo.

Filmuojama buvo ir šių metų Vasario 16-tosios minėjimo kai kurie momentai. Pažymima, kad Vasario 16-tąjį šiais metais buvo kiek tyliau minima, negu praėjusių metų, nurodant į ateinančius labai

svarbius rinkimus vasario 24 dieną. (Pranešama, kad kandidatų į Aukščiausiąją Tarybą užsiregistravo net 434, jų tarpe 24 moterys).

Nėra jokios abejonės, kad apie rinkimų eigą ir rezultatus praneš Europos ir Š. Amerikos medija, nes jos atstovų prieš ir per rinkimus netrūks Lietuvoje.

IR LATVIJA OFICIALIAI SIEKIA NEPRIKLAUSOMYBĖS

Reuterio žinių agentūra pranešė, kad vasario 15d. Latvijos Aukščiausioji Taryba nubalsavo siekti nepriklausomybės. Po karštų diskusijų buvo priimta rezoliucija, 177 balsais už ir 48 balsais prieš, pasmerkianti 1940 m. Latvijos parlamento nutarimą, kuris Latviją įjungė į Sovietų Sąjungą. Šis nubalsavimas

sulygino su Estija ir Lietuva, kurios jau anksčiau buvo pasmerkusios Raudonosios armijos įvykdytą jų kraštų okupaciją.

LIETUVIAI GRAŽINA SAUKIMUS KARIUOMENĖS TARNYBAI

Vasario 17 d. Montrealio dienraštis THE GAZETTE paskelbė po stambia antraštė "Lithuanians turn their military cards" žinią, kad lietuviai gausiuose susibūrimuose Vasario 16-tosios - Nepriklausomybės šventės - proga masiniai atidavė karinio saukimo popierius.

Apie 2000 lietuvių savo sostinėje Vilniuje susirinko prie Jaunimo Rūmų ir iš ten nužygiavo į vietinę Aukščiausios Tarybos būstinę, kur gražino kariuomenės saukimo popierius. Baltijos respublikų rekrutai plačiai skundėsi dėl seksualinės ir fizinės prievartos veiksmų, patiriamų kariuomenėje iš sovietų karininkų ir kareivių ir dėl to įvykstančių savizudybių.

Lietuvos vyriausybės atstovai praeitais metais buvo prase, kad jų jaunimas galėtų atlikti karinę tarnybą savoje respublikoje, tačiau Sovietų Sąjungos gynybos ministeris Dimitri Jazov'as tai padaryti nesutiko.

SUKTI SOVIETŲ PLANAI

Reuterio žinių agentūra praneša apie Maskvos radijo š. m. vasario 20 d. paskelbtą žinią, kad Aukščiausioji Sovietas svarsto įstatymą, leidžiantį respublikoms atsiskirti. Įstatymo projektas numato tokią atsiskyrimo procedūrą:

- a) Parlamentas arba 1/3 gyventojų gali pareikšti referendumą ir
- b) atsiskyrimas bus laikomas galiojančiu, jei bent 2/3 gyventojų balsuos. Tačiau nenurodoma, ar užteks paprastos balsų daugumos.

Estijos deputatas Marju Lauristin tuo tarpu tvirtina, kad numatomas įstatymas nėra skirtas atsiskyrimui, o labiau neatsiskyrimui, todėl kad projektas numato visą eilę pakopų: pirma referendumą, po to 5-rių metų pertrauką, o po to dar viso liaudies deputatų kongreso sutikimo Maskvoje.

Lietuvos SAJŪDIS jau seniai atmetė tokius Kremlius planus, tvirtindamas, kad 1940 m. sovietų įvykdyta Baltijos kraštų okupacija buvo nelegali, todėl Maskva neturi jokios teisės nustatinėti sąlygų nepriklausomybės atgavimui.

SOVIETAI ATIDARĖ NACIŲ ARCHYVUS, BET SAVO KGB ARCHYVUS NAIKINA

Josh Friedman iš New Yorko praneša, kad sovietai leido Izraelio ir Amerikos žydų tyrinėtojams, kurie atstovauja Holocaust Memorial Council, peržiūrėti 70 archyvų, kuriuose sutelkta medžiaga ir dokumentai apie vokiečių okupacijos laikmetį Europoje, ypač Gudijoje, Ukrainoje, Moldavijoje ir Baltijos kraštuose. Anot pranešėjo, ieškoma daugiau žinių apie nacių okupacinę administraciją tuose kraštuose ir nacių kolaborantus.

Tuo tarpu iš Vilniaus pranešama, kad TSRS Liaudies deputatai J. Juzevičius, Marcelijus Martinaitis, Algimantas Čekuolis, Kazimieras Uoka, Zigmas Vaišvila, Kazimiera Prunskienė ir kiti pasirašė pareiškimą, kuriame, tarp kita ko, sakoma: "Lietuvos TSR VSK turtingi ir labai svarbūs archyvai, atspindintys pastarųjų dešimtmečių Lietuvos politinį gyvenimą, yra išlaptinti ir prie jų neprileidžiami mokslininkai. Jau senokai visuomenė pasiekė žinios, kad šie archyvai yra slapta naikinami. Pavyzdžiui, šiuo metu reabilitavimo procese padažnėjo atsakymai, kad archyvuose bylų nėra." Lietuvos spauda rašo, kad prie KGB archyvinų būstinių naktimis dabar budi Lietuvos gyventojai, saugdami, kad archyvai nebūtų išvežami ir sunaikinami.

Kaip matosi, nacių karo nusikaltimai rūpestingai tyrinėjami, o sovietų karo nusikaltimus bandoma visokiais būdais nusišlėpti, net naikinant dokumentinę medžiagą apie juos. Kol kas dėlei to žinome, kad karo nusikaltėlių medžiotojai balso nepakėlė.

KONSERVATORIŲ POPULIARUMAS SMUNKA KARTU SU JŲ BIUDŽETU

ANGUS-REID viešosios nuomonės apklausinėjimų įstaigos duomenimis, Prog-resyviųjų Konservatorių

(Nukelta į 2 psl....)

MONTREALIO Miesto ir apylinkės lietuvių, susirinkusių 1990 m. VASARIO 18 d. MONTREALYJE, St. Henri Auditorijoje paminėti 72-ąsias LIETUVOS RESPUBLIKOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO METINES

REZOLIUCIJA

Šiuo metu Lietuva ir jos Pabaltijo kaimynės, Latvija ir Estija, yra jau pasirusios atkurti nepriklausomybę. Mes, kaip lietuviai, didžiuojamės, kad nepriklausomybės idealas niekada nebuvo užmirštas Lietuvoje ir kad dabar taikiomis priemonėmis bandoma tai pasiekti. Kaip kanadiečiai mes turime pagrindo tuo didžiuotis, nes Kanados vyriausybė niekada nepripažino tų valstybių inkorporacijos į Sovietų Sąjungą - toks politinis nusistatymas daug padėjo tų vilčių išpildymui.

Girdime kai kurių vakariečių pareiškimus, kad baltiečių tautiniai troškimai yra pavojingi ir gali desatabilizuoti Sovietų Sąjungą. Bet Sovietų Sąjunga niekada nebuvo stabili tikrąja to žodžio prasme. Valstybinė santvarka visoms jos tautoms buvo įvesta teroru, badmečiais, deportacijomis ir ideologine sistema, kuri suteikė centrinei komunistų partijai galia nepaisyti žmogaus teisių, taip pat ir nesilaikyti pagrindinių ekonomikos dėsnių.

Niekas nesustabdydys Lietuvos nepriklausomybės siekiančių tautinių judėjimų. Sovietų vyriausybė gali šita procesą pristabdyti, įvedama militarini režimą, bet okupacinė kariuomenė yra brangi priemonė. Visa Europa ir Sovietų Sąjunga būtų daugiau stabilios, jei Pabaltijo kraštai būtų nepriklausomi ir sudarytų neutralią zoną, kaip kad buvo prieš Antrąjį Pasaulinį karą.

Mes tikimės, kad Kanada, po dešimtmečių trukusios pasyvios rezistencijos prieš Pabaltijo kraštų užėmimą, dabar parodys daugiau moralinio aktyvumo savo nusistatyme. Kaip lietuvių kilmės kanadiečiai,

- mes prašome Ministerį Pirmininką ir politines partijas pareikšti paramą Lietuvos pastangoms atkurti nepriklausomybę;
- mes raginame Kanados vyriausybę įtaigoti Amerikos Jungtines Valstybes bei kitas Vakarų valstybes padaryti panašius paramos pareiškimus;
- mes prašome Kanados delegaciją prie Jungtinių Tautų raginti tą instituciją atnaujinti santykius su Pabaltijo tautybių atstovais ir taip pat siūlyti būdus ir, jei reikalinga, priežiūrą Pabaltijo valstybių nepriklausomybės atkūrimui.

Š. m. VASARIO 16-SIOS MINĖJIME MONTREALYJE buvo gauta eilė sveikinimų, perduotų asmeniškai arba raštu:

* Henri-Francois GAUTRIN, M.N.A. for Verdun; Mme Anna Laura JAVICOU, Représentante des Communautés culturelles au sein de Parti Québécois; * Peter MOLDRE, pirmininkas Montrealio ir Baltų Federacijos Kanadoje; Andris SPURA, pirmininkas Latvijos Organizacijos Tarybos Montrealyje; Richard LEITHAN, Montrealio Estų Sąjungos, Stephen BURJAN, Vengrų Komiteto Montrealyje atstovas; Mme Nadia CECHNISTRO, Ukrainiečių Komiteto Kanadoje atstovė; Laura RIGA, Laisvųjų Pasaulio Rumunų Federacijos pirmininkė; Stan MATULIS, Jacques Cartier Riding Association pirmininkas.

Linkėjimus raštu atsiuntė: Mme Monique GAGNON-TREMBLAY ir Norman CHERRY, Quebec'o Provincijos Kultūrinių Bendruomenių ir Imigracijos Ministerijos atstovas; Raymond SAVARD, Verduno miesto meras.

Taip pat davė savo sveikas Karišis FREIBERGS, Latvijos Jaunimo Sąjungos pirmininkas.

PAUL MARTIN, M.P. LASALLE - EMARD KANDIDATAS Į LIBERALŲ PARTIJOS LYDERIUS, VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIME MONTREALYJE, per Mme MARIELLE ST.GERMAIN, perdavė tokį sveikinimą:

"Ladies and Gentlemen, - I am very pleased to send you my best wishes on the occasion of the anniversary of the Independence of Lithuania.

Throughout the history of Lithuania, its people have demonstrated an exceptional courage in the face of wars, dictators and oppressive regimes.

In the present day we are witnessing fundamental changes in Eastern Europe, changes which represent hope for the Lithuanian people and for future generations.

Canadians understand diversity, tolerance and respect for cultural differences. In the name of Canada, I salute the Lithuanian people for their efforts and their successes symbolized by today's joyous anniversary."

*****

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už išsikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumerata kainu Kanadoje - \$ 22.00
Rėmėjo - \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys ne-
būtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali
būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik
iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba
leidykla neatsako.

SAJŪDŽIO SEIMO TARYBA ĮTEIKĖ MEMORANDUMĄ JAV VALSTYBĖS SEKRETORIUI

Vilnius, 1990 vasario 12.
(LIC) - Sajūdžio seimo tarybos nariai, einantys ir TSRS liaudies deputatų pareigas, praėitą savaitę Kremliuje įteikė laišką ir memorandumą besilankančiam JAV Valstybės sekretoriui James A. Baker III. Pateikiame vasario 9 d. datuoto laiško turinį. Laiško ir memorandumo anglišką vertimą galima išgauti Lietuvos Informacijos centre.

„Mes, Lietuvos Persitvarkymo Sajūdžio Seimo Tarybos nariai, taip pat vieninteliai demokratiškai išrinkti TSRS liaudies deputatai, naudojantys legalias politines ir parlamentines priemones Lietuvos valstybės nepriklausomybei atstatyti, kreipiamės į Jus ir Jūsų asmenyje į JAV vyriausybę su mūsų troškimu ir pasitikėjimu, kad JAV, tiek dešimtmečių nepripažinusios prievartinės aneksijos kurios auka tapo Lietuva, atsi-

žvelgdamos į demokratinę permainų sėklį, taip stipriai pasireiškusi Lietuvoje ir kitur Rytų Europoje, paremtų lietuvių tautos laisvės ir valstybinės nepriklausomybės reikalavimą Valstybės sekretoriaus susitikimuose su TSRS vadovais, konkrečiai paskatintų juos neatidėlioti Lietuvos siūlomų derybų su Tarybų Sąjunga, kurių pasekmė būtų atstatyta Lietuvos Respublikos nepriklausomybė, vėl realizuojamas jos suverenitetas, agresijos būdu sustabdytas 1940 metais. Lietuvių tautai nepa- kenčiamai skauda būtų perspektyva šių metų vasarą pradėti antrąjį nelaisvės penkiasdešimtmetį. Tik reali laisvės perspektyva, vykstant niūrydams Lietuvos-TSRS deryboms ir žinant sutartą nepriklausomybės atstatymo datą, gali padėti išlaikyti stabilia ir politiškai evoliucionuojančią padėtį šiame Europos regione“.

MEMORANDUMAS

Mes, Lietuvos gyventojų teisėtai išrinktieji deputatai ir Sajūdžio Seimo Taryba, - išreiškdami nuosirdžią tautos padėką už nuoseklią Lietuvos, taip pat Latvijos ir Estijos, buvusių Tautų Sąjungos narių, prievartinio inkorporavimo į TSRS sudėti 1940 metais nepripažinimą, - atsižvelgdami į tai, kad TSRS yra viešai pareiškusi ištikimybę SNO Visuotinės žmogaus teisių, Helsinkio ir kitoms tautų laisvanoriško apsisprendimo teisių deklaracijoms,

- prisimindami Pabaltijo valstybių okupaciją ir aneksiją, prieš Pabaltijos tautas vykdytą genocido politiką 1940-1953 m., jas prievartai įjungus į TSRS sudėtį (Lietuvoje kas penktas - šeštas jos gyventojas buvo deportuotas į Sibirą ir kitus atokiausius TSRS rajonus arba sunaikintas fiziškai),

- atsižvelgdami į reikšmingus bei negrįžtamus demokratinius procesus Rytų Europoje, kurios sudėtine dalimi visados save laikė ir tebeaiško Lietuva,

- kreipiamės į Jus, laivojo pasaulio tautas, ir joms atstovaujančius aukščiausius nepriklausomų valstybių vadovus su TSRS valdžios instancijomis dėl demokratinės Europos perspektyvų, priimti dėmesin sekančias aplinkybes:

1. TSRS liaudies deputatų II suvažiavimo 1989-12-24 ir XI saukimo Lietuvos TSRS Aukščiausiosios Tarybos, 13 ir 17 sankcijų nutarimais, neteisėtais ir negaliojančiais yra paskelbti slaptieji susitarimai prie 1939 m. Vokietijos - TSRS sutarties, kurių pagrindu Lietuva, Latvija ir Estija buvo karinės prievartos kėnu 1940 m. okupuotos ir po to aneksuotos.

2. Pabaltijo tautų ryžtas siekti savo valstybinės nepriklausomybės atstatymo ir jų bendras reikalavimas išvesti iš Pabaltijo teritorijos okupacinius Sovietų Sąjungos armijos dalinius bei sudaryti kitas būtinias sąlygas laisvanoriškam apsisprendimui dėl valstybingumo atkūrimo ir visuomenės santvarkos pasirinkimo buvo tvirtai išreikštas 1 milijono 800 tūkstančių Lietuvos gyventojų parašais 1980 m. lapkričio mėnesį, taip pat ir 1989 m. rugpjūčio 23 d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos gyventojų surengtosios gyvybos 2 milijonų žmonių grandinės, nusitęsėjusios 850 km. (nuo Vilniaus iki Talino) "Baltijos kelio" akcija.

3. 1990 m. sausio 11 d. TSKP CK Generalinio sekretoriaus TSRS AT pirmininko Maichailo Gorbačiovo vizito į Lietuvą metu vykusiose derybose, subūrusiose šimtus tūkstančių žmonių, šis mūsų respublikos gyventojų ryžtas siekti savo valstybinės nepriklausomybės dar kartą buvo tvirtai ir be kompromisų išreikštas viešai, nežiūrint visų šio aukštojo svečio pažadų ir grasinimų.

Išdėstę šius faktus ir argumentus, mes Jūsų prašome: - ir toliau palaikyti Lietuvos ir kitų Pabaltijo respublikų gyventojų teisėtą gyvybinį siekį atkurti savo valstybinį suverenitetą ir demilitarizuoti savo teritorijas - tai atitinka ir kitų Baltijos, pirmiausia skandinavų, tautų interesus,

- paremti Lietuvos siekius konstitucinės demokratijos keliu atkurti Lietuvos valstybės nepriklausomybę, griežtai smerkti bet kuriuos sovietų valdžios ketinimus smurto arba ekonominės blokados keliu toliau verstį mūsų gyventojus likti TSRS sudėtyje.

- atsižvelgti į tai, kad Lietuvos jaunimas masiškai atsisako toliau tarnauti sovietiniuose okupaciniuose daliniuose.

Mes siunčiame šį memorandumą su mūsų nuosirdžiaus linkėjimais visoms Jūsų šalies tautoms daug sėkmės, žengiant pažangos, intelekto bei demokratijos keliu.

*****
mą padėti. Žmonės taip pat suvokė, jog norint išlikti, reikia slėpti savo nuomonę, savo pažiūras. Taip susiformavo bijojimo ir nesiklaidimo i nieką fenomenas.

Didelį darbą, atsilaukiant prieš nautatėjimą, atliko teatras, muzika, poezija. Nors ir spektakliai buvo labai cenzūruojami, tačiau režisoriai ir aktoriai sugebėdavo išryškinti pagrindinę mintį, parodyti žemus proletarinės kultūros bruožus iš kurių viešai negalima buvo juoktis, pašiepti sovietinės valdžios darbą, kad žmonės patys galėtų suprasti, kokia aplinka juos supa, užgauti tautinio pasididžiavimo gaidą ir skaudžią praeities netekimo gaidą.

Poetai dažnai užuominomis, metaforomis prabildavo apie esamą tautinę diskriminaciją, apie buvusią nepriklausomą Lietuvą. Žmonės išmoko skaityti tarp eilučių, kaip išdžiūvusi kempinė renka drėgmės lašus, taip ir žmonės rinko visus nubyėjusius informacijos trupinius apie praeitį ir kūrėsi svajose idealą - nepriklausomos Lietuvos vizi- ją.

Dar vienas aspektas, kurio dėka Lietuva išliko Sovietų Sąjungoje nesuvirškinta yra tai, kad mūsų respublika, palyginus su kitomis Pabaltijo respublikomis, turi nedaug kitataučių - apie 20% visų gyventojų. Dabar manoma, kad tam turėjo nemažą įtaką Lietuvos ekonomikos decentralizacija. Nemažai įvairių įmonių buvo statoma nedideliuose Lietuvos miestuose, stengiamasi daugelį jų

vystyti vienodal. Tuo tarpu rusai mėgo važiuoti didesnis grupėmis į didelius miestus, kur jie galėjo sudaryti savo bendruomenes ir kelti savo reikalavimus. (Taip atliko Latvijos sostinėje - Rygoje). O i Lietuvos nedidelius miestus ateiviams nebuvo labai malonu kraustytis, nes ten daug darbo rankų nerelkėjo ir mažos rusų grupelės būtų turėjusios taikytis prie lietuvių gyvenimo. Todėl rusų kraustymasis i Lietuvą ryškiai išaugo tik paskutinįjame dešimtmetyje, kai atsirado miestuose įmonės - glėntai, milžiniški pramonės centrai.

Dažnai ir patys įmonių, kolūkių vadovai, rizikuodami savo kailiu, stengdavosi neprimti per daug kitataučių, kad nesudarytų sąlygų jiems apsigyventi Lietuvoje.

Netgi vieno pavyzdinio kolūkio pirmininkas, norėdamas atsikratyti beplūstančių pas jį įsidarbinti rusų iš greta esančios Kaliningrado srities, padarė rusišką atsakymo i laiškus štampą, kuriame buvo labai dėjojama už siūlomas paslaugas, bet kartu ir labai apgalestojama, kad negali priimti, nes tokių darbuotojų jau turima kele-tas, tačiau buvo kuo nuosirdžiausiai žadama, jog, pirmal progai pasitaikius, minėtas rusas bus tuojau pat priim-tas.

Taip ir gyveno žmonės Lietuvoje, bandydami visai išsisukti, skriaudžiami atėjųnų, persekiojami už visesias idėjas. Tačiau, persipildžius nuoskaudų ir pažėninimų taurėi, ji pasiliedavo, kaip atsitiko Kalantos susidėginimo metu, kada nedaug tetruko, kad būtų užimtas Saugumo pastatas Kaune. Ypač tada pasireiškė jaunimas, kuris visą laiką buvo radikaliausia visuomenės jėga Lietuvoje.

Taip per kančias brendo Lietuvos kova už nepri-klausomybę.

1988 m.tik susiformavus SAJŪDŽIUI, daugelis žmonių dar abejingai žiūrėjo i tuos spontaniškus mitingus, nes sudarytas baimės pojūtis sakė: nesikiškim niekur. Pakenčiamai pragyvenome iki šios dienos, nereikia kišti savo galvos i praužtį. Tegul vyksta visi įvykiai greta manęs, tik tegul manęs neliečia.

Tačiau idėjos buvo visiems labai patrauklios, seniai svajotos. Palaipsniui žmonės, tai vienas, tai kitas vis garsiau, vis aštriau prabildavo. O pasakė pirmąjį sykį tiesą, visi pamatė, jog tiesa sielai maloniau, negu ištisas melas. Pasakė tiesą, žmonės nustojo bijoti. Tačiau baimė, kuri buvo dešimtmečiais skiepijama, slūgo labai pamažu. Žmonės pajuto, jog eidami mūru vienas už kito, jie darsi didelė jėga, kuri užstoja kiekvieną nuskriaustąjį.

Prieš pusantų metų vieno sąjūdiečio paklausiau:

- Klausyk, negi tau tikrai nebaisu, kad saugumas tave sudors, kaip sudorodavo anksčiau kiekvieną nepa-rankų žmogų?

O jis atsakė:

- Jeigu mane suims Saugumas, ar tu ateisi protes-tuoti prie tų rūmų? Ateisi. Ateis ir kiti mano draugai. Susirinks daug žmonių man padėti. Aš todėl ir nebijau.

Taip slopo baimė iš televizijos ekranų i laikraščių. Aišku, pradžia dave Gorbačiov'as, taręs "Glasnost". Ta-čiau toliau - patys žmonės purtėsi įkryėjusios baimės ir stebėjosi nauja lengva būsena. Pradėjo kisti oficialios valdžios požiūris i praeitį, žurnalistai pradėjo rašyti tikrą tiesą apie praeities įvykius. Žmonėse atgijo idealai.

Lietuvos jaunimas, kuris, nebematydamas išeities ir viskuo nusivylęs buvo puolęs i girtuokliavimo liūną, pradėjo tikėti idealais.

Anksčiau, prieš 1988 m., nebūdavo, kad žmonės niekieno nevaromi, rinktųsi i mitingus, siūlytų savo pagalbą, aukotų ir taip nedidelį savo laisvalaikį idealų puoselėjimui.

Statant Laisvės statulą Kaune, net kiekvieną nu-pjautą medžio šakelę tuoj pat surinkdavo savanoriai dar-bininkai, kurie dirbavo nemokamai po darbo iki vėlyvo vakaro ir net ištisonis naktimis.

To sovietiniais laikais niekada nėra buvę. Statant Trijų Kryžių kalną, žmonės be atlyginimo per naktis gru-pėmis budėjo ir saugojo statybą, kad, neduok Dieve, niekas nieko nepadarytų. Kiekvienas pradėjo svajoti apie tikrą, šviesią ateitį, pasijuto reikalingu, pajuto, jog ir jo rankų reikia Lietuvai. To taip pat sovietiniais laikais niekada nėra buvę.

/ bus daugiau/

/ .....atkelta iš 1 psl./

KONSERVATORIŲ POPILIARUMAS....

partijos populiarums nu-smuko iki 21%. Tap žė-mai dar jokia Kanaos val-dančioji politinė partija nebuvo nusmukusi nuo 1945 metų. Už liberalus pasisakė balsuosiaj net 51%, o už NDP - 22%.

Vasario 20 d. finansų ministerio M. Wilson'o paskelbtąjį biudžetą galima apibūdinti, naudojant THE GAZETTE terminą, bailišku (Budget Cowardly). Taip jį nusakė Québec'o ir kitų provincijų prejerai todėl, kad federalinė vy-riausybė, sunažidama kontribucijas provincijoms, privers jas pačias mokes-čius pakelti. Tokiu būdu konservatoriai galės patei-sinti savo suktą aiškinimą, jog mokesčių ši kartą nesą pakėlė.

Žinoma, apie 7% GST mokesčius, kurie bus už-krauti kanadiečiams nuo kitų metų sausio mėn. 1 d. Wilson'as neužsiminė. Vykdydami savo pasenusią totalaus Adam Smith kapi-talizmo formulę, kuri net JAV nėra šimtu mošimčių palaikoma, Kanados dabar-tinė konservatorių vyriaui-sybė nutarė parduoti pelna nešančią PETRO-CANADA su eile mažesnių bendrovių privatiems biznieriams ir toliau palaikyti mokesčių nemokančius tarpautinius konglomeratus, kurie pinigą uždirba Kanadoje ir in-ves-tuoja skurdžiuose kraštuose, kur darbininkai dirba pus-nedideliuose miestuose, stengiamasi daugelį jų velčiui ir nėra privalomus jokios socialinės apdraudos.

Tai šeštasis Wilson'o biudžetas. Iki šiol Wilson'-as neatspėjo nė karto būsimųjų finansinių pasėkų. Neatrodė, kad jis bus geresnis pranasas ir ši kartą. Kanados doleris te-bekris, kaip kritęs, o pa-skolų nuosimėčiai, kartu su infliacija ir nedarbu, kils. Viėnintelis atsakymas i šia nevykusią konservatorių e-konominio gyvenimo politi-ką būtų kiek galima grei-tesnis išmetimas jų iš val-džios, kartu su jų nevyku-siu užsispyrusiu ministeriu Wilson'u, kurio karjeros pabaiga pranašauja jau net ir patys konservatoriai. Deja, federaliniai rinkimai numatomi tikiai už 2-3 metų.

Paraštėj pažymėtina, kad išlaidingoji konserva-torių vyriausybė tik pasikėlė sau algas, tebe-moka dideles pensijas visiems buvusiems parla-mentarams visą gyvenimą, ir leidžia pinigų daugeliui pompastiškų ir nereikalingų projektų. Geras pavyzdys yra Brian ir Milos Mulro-nej liuksusinis reklaminis pasiskraidymas po Afriką ir Europą praeitų metų pabaigoje. Jis, be pigios reklamos turčinabalsui pirmininkui, Kanadai nieko nedavė, o mokesčių mokėtojai turės už tai sumokėti net 750.000 dolerių.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

SVEČIO - DR. AUDRIAUS ŽIBAICIO - ŽODIS VASARIO 16-TOSIOS PROGA MONTREALYJE

"Mes minime dieną, kuri kiekvieno lietuviu širdyje suaidi iškilmingiausia muzika, dieną, kai visų lietuvių širdys plaka vienu ritmu, dieną,kai susijungia visų lietuvių, trokštančių laisvės savo nukankintai Tėvynei valia ir valia tų, kurių jau nebėra, tačiau kurie savo gyvenimą, savo idealus, savo rankas paaukojo vieninteliam tikslui - Lietuvai.

Vasario 16-toji mums visiems yra tarsi riba, tarsi atskaitos taškas, nuo kurio mes matuojame savo idealus, savo tikslus, savo gyvenimą. Ši diena nepaprastu tvirtumu išlaikė lietuvių tautą pasaulio verpetuose.

Tai yra didi diena tautos, kuri savo senumu jungia-si su romėnais ir graikais, tautos, sukūrusios vieną iš didžiausių valstybių Europoje, tautos, kurios žodžiai įra-šyti senovės Indijos sanskrito raštuose.

Tik tokia tauta galėjo atlaikyti pasaulio galiūnų fizinį smurtą, atsilaukyti prieš brukamas svetimos moralės normas.

Tokia tauta negali žūti. Pasaulis dabar stebisi - pirmą kartą mato parlamentiniu keliu vykdomą revoliu-ciją. Tačiau - kodėl pasaulis nesistebi, kad Lietuva išliko.

Juk beveik 50 metų Lietuva virė rusiškame nutau-tinimo katile. Kaip klasingai buvo trinama lietuvių kalba nuo liežuvių! Gamyklos Lietuvoje turėdavo siųsti informa-ciją viena kitai rusiškai, sutartys, dokumentacija buvo beveik visa rusų kalboje. Komunistų partijos plenumuose žmonės turėjo šnekėti rusiškai, nors juose dalyvaudavo tik keletas rusų. Naujausi vadovėliai, naujausia literatūra ir žinios aukštiosiose mokyklose būdavo rusų kalba.

Masinės informacijos priemonės taip pat neatsilik-davo: kiekvieną vakarą televizija rodydavo didelę rusišką informacinę laidą, vaikams filmai būdavo absoliučiai visi rusų kalba, vakare - rusiški meniniai filmai.

Panorėjus rusui dirbti kokį nors darbą, gamyklos, įmonės, o ypač mokyklos vadovas jį privalėjo tučtuojau priimti, kitaip galėjo būti apšauktas lietuviškuoju nacio-nalistu ir išmestas iš darbo. Paskutiniaiais metais, prieš prasidedant Peretroikai Sovietų šalyje, Lietuvos rusinimas dar labiau suintensyvėjo.

Mokytojams, dėstantiems rusų kalbą, buvo smarkiai pakelti atlyginimai, palyginus su kitais. Rusų kalbos pa-mokų metu klasės būdavo skiriamos i dvi dalis, kurioms dėstydavo du atskiri rusistai, gerai techniškai aprūpintose patalpose. Netgi darželiuose, vaikams dar netvirtai įsis-avinusiems savo gimtosios kalbos pagrindų, buvo įsteigti rusų kalbos kursai.

Tačiau - lietuviai turi per daug seną savo istoriją ir kultūrą, kad juos galima būtų taip lengvai palaužti. Žmonės visą laiką tikėjo, kad kažkas įvyks, kad pagaliau nušvins laisvės diena - reikia tikta kantriai laukti.

Mokytojai per lietuvių kalbos ir literatūros pamo-kas diegė meilę savo kalbai, o kartu ir istorijai, nors tai dažnai būdavo ir nelengva. (Pav., viena lietuvių kal-bos mokytoja pasakė pamokos metu, kad lietuvių kalba yra viena iš pačių seniausių Europoje ir turi daugiausiai ryšių su indoeuropiečių prkalbe. Netrukus minėta moky-toja buvo pakviesta pas rajono kompartijos komiteto sek-retorių aiškintis, kodėl ji skleidžia tokias žalingas ir ne-teisingas pažiūras. Mokytojai teko gana ilgai įrodinėti, jog tai parašyta vadovėlyje).

Mokiniai mokyklose su dideliu noru eidavo i etno-grafinius dainų ir šokių būrelius, kur galėdavo laisvai traukti savo liaudies dainas. Lietuviai privačiuose susibū-riuose dažnai giedodavo "Lietuva, brangi", kuri būvo tapusi lyg nelegaliu tautos himnu. Man pačiam yra tekę matyti, kaip prieš dešimtmetį studentų dainų šventėje GAUDEAMUS, chorams užtraukus "Lietuva, brangi" - atsistojo visi stadione buvę žmonės.

Be to, lietuviai savo darbštaus būdo dėka, visą laiką gyveno ekonomiškai stipriau, negu kitos Sovietų Sąjungos tautos. Todėl jie visada jautė savotišką pranašu-mą prieš rusus, kurių darbštumą visi jau seniai žino.

Tačiau - svarbiausią reikšmę lietuvių išlaikymui turėjo auklėjimas šeimoje. Beveik kiekvienas jaunas lietu-vis žinojo, kad buvo tokia nepriklausomos Lietuvos vals-tybė dvidešimtais-keturiasdešimtais šio šimtmečio metais, žinojo apie jos kultūrinį palikimą, žinojo apie buvusį eko-nominį išsivystymą. Tą jiems pasakojo tėvai ir seneliai, kurie dar patys savo rankomis buvo prisidėję prie Lietu-vos valstybės kūrimo. Tėvai pasakojo vaikams apie sovie-tinių ateivių išvežtus Sibiran gimines, apie gimines liki-mo nublokštus už Atlanto, apie buvusį kitokiį gyvenimą. Daugelis lietuvių šeimų užsirakine, užsitraukė užuolaidas, paslapčia šventė Kalėdas, valgė Kūčias, išvažiavę pas senelius i kaimą, šventė Velykas. Tas paslaptingumas ir rimtumas, su kuriuo visa tai buvo daroma, darė savo įtaką vaikams. Taip palaipsniui jaunose širdyse slapčia formavosi pasaulėžiūra, ištikinimai, supratimas apie esa-2psl.

ISIRĖ VILNIAUS UNIVERSITETO RĖMĖJŲ DRAUGIJA

Patirtis rodo, kad kuriant bent kokią draugiją, atsiminti, jog šis teisinis ir finansinis reguliavimas turi įvykti tik tada, kai jau yra pakankamai žmonių, kurios tikslams siekti.

Pribrėdo reikalas (ir galimybės) Frankfurte įkurti Vilniaus Universiteto Rėmėjų Draugiją (Gesellschaft von Freunden und Förderern der Universität Vilnius e.V.). Į Frankfurto Goethe Universiteto svečių namų salę susirinko š.m. vasario mėn. 3 d. daugiau negu pusšimtis Vilniaus Universiteto Rėmėjų Draugijos steigėjų. Pristatant atvykusius į šį susirinkimą, pasirodė, kad idėja remti Vilniaus U-tą yra gana patraukli. Organizatoriai buvo maloniai nustebinti; susirinkusiųjų tarpe buvo Frankfurto U-to rektorius prof.dr.Ring su žmona, prorektorius prof.dr. Schlöser, dar koks dešimtis Frankfurto U-to profesorų, kitų moklo žmonių bei keletas šio universiteto vokiečių studentų, kurie yra pabuvoję Lietuvoje.

Ve vien iš Frankfurto, bet ir iš kitų Vokietijos miestų šveicarijos, Liuksemburgo susirinko mokslo, verslo žmonės, jau ir dabar remiantys tokios Draugijos idėją. Jų tarpe buvo ir keliolika Lietuvos išeivių.

Jau buvo malonu šiame forume susipažinti su pirmaisiais Lietuvos studentais - germanistiką studijuojančia Laila Kriaučiūnaite ir ekonomistu Tauru Pajauju, kuriuos čionai atvežė jų stipendijų mecenatas iš Manheimo. Tai pirmosios "kregždės". Tikiuosi, kad jų atsirastų ir daugiau, ypač mecenatų.

Tenas iš V.U.Rėmėjų D-jos tikslų yra skatinti mokslininkų ir studentų pasikeitimą. Šiame sąryšyje man patiko Vilniaus U-to prorektorius, šios draugijos iniciatorius prof.dr. Jono Grigonio pasisakymas: "Jeigu mes kokią nors, kad ir reikalingą daiktą pirkime, tai jis mums švies kelis metus, o jeigu kas pastudijuos Vokietijoje, tai švies bent keturiasdešimt metų". Praktiškai, kaip tvirtina prof. Grigonis, Vilniaus U-tas jokių sunkumų nedaro norintiems studijuoti užsienyje, tik jiems patiems reikia pasirūpinti stipendija, nes universitetas tam lėšų kol kas dar neuri. Jeigu galima man tęsti jo mintį dėl lėšų, tai siūlyčiau mūsų išeiviams, vieton perkant Vilniuje saviškiams kokią nors sovietinę ar importinę mašiną, tuos pinigų investuoti į gimtinės mokslo. Jau ką jie permoka už automobilius Vilniuje, užtekėtų kukliai gyvenančiam studentui stipendijos semestru, o čia nusipirkus, ta pačia nauja mašina grįžti į namus.

Prieš patvirtinant Draugijos statutą ir išsirenkant sau valdybą, vicerektorius prof.Grigonis papasakojo trumpai ir dalykiškai apie Vilniaus Universitetą. Su Frankfurto Goethes U-tu prasidėjo jo ryšiai jau 1979 metais, kai Vilniaus U-tas šventė savo 400 m.sukaktį. Bet profesūros pasikeitimo sutartis buvo pasirašyta tik 1982 m., nes Maskva labai trūkdė, kadangi ji tokios sutarties sau neturėjo. Nepadėjo ir argumentas, kad Vilniaus Universitetas yra pats seniausias Sovietų Sąjungos teritorijoje....

Ryšiai kasmet plėtėsi, nors ir buvo visokių trukdymų. Paskutiniai metai buvo ypatingai vaisingi ir daug mokslininkų galėjo pabuvoti Frankfurte. Per tą dešimtmetį tarp Frankfurto ir Vilniaus universitetų išsivystė savaimė daug ryšių. Vilniaus U-teto Rėmėjų Draugiją, pasirodė, darbų ir uždavinių dides, norinčių prie tų ryšių plėtojimo prisidėti skaičius vis auga, kad ir nario mokesčiu ar kokia nors finansine bei materialine pagalba.

Man, gyvenančiam Frankfurte, teko jau beveik nuo tų ryšių pradžios bendrauti su atvykusiais mokslininkais. Buvo akivaizdu, kokia tada Lietuvoje buvo skelbiama politika išeivių atžvilgiu. Buvo tokių, kurie bijodavo net pasikalbėti, tiek jau buvo priprasinti. Viskas keičiasi. Taip ir su mūsų išeivija Vokietijoje. Tie patys, kurie anuomet mus, bendraujančius su Lietuvos žmonėmis vadino raudonaisiais ir net baisiais, dabar tampa patys Vilniaus Universiteto rėmėjais.

Draugijos statusas buvo be daugelio korektūrų priimtas per gerą pusvalandį. Jame numatytas mokslinis bendradarbiavimas, konferencijų rošimas, studentų ir mokslininkų pasikeitimas ir visokeropa pagalba Vilniaus Universitetui ir jo institutams bei skatinimas, kad kuo daugiau būtų mokoma vokiečių kalba Vilniuje ir lietuvių kalba Vokietijoje.

Draugijos pirmininku išrinktas prof.dr. Christian Winter, pavaduotojas prof.dr. Jonas Grigonis ir dr. Leonas Gudelis, sekretorė Martina Butschuh bei kasininku prof.dr.Klaus-Peter Winter.

Draugija artimiausiu laiku priregistruos Frankfurto teisme ir Finansų Valdyboje pasiūpins mokesčių atleidimo lengvatas.

Romas Šileris

RUMUNŲ LAISVĖJANTI SPAUDA

Korespondentas iš Bukarešto, Gilbert Lewthwhite rašo, kad šiomis dienomis Rumunijoje laisvė reiškia daugelį dalykų.

Tai - galimybė A.M.Ionescu, 20 m. amžiaus, tuoktis su libaniečiu sužadėtinu, ką anksčiau draudė diktatorius Ceausescu. Taip pat yra galima aktorių ir režisorių grupėms įsteigti naują teatrą KAUKE "vaikams laisvos Rumunijos, kad sugrąžintumėm jiems teisę svajoti".

Taip pat suteikia galimybę naujam kultūros ministeriui Andrei Plesu apkaltinti buvusį ministrą už "atžagarinį ministeriavimą", kuris vietoje skatinimo, žalojo meninį kūrybiškumą.

Dabar yra galimybė sugrįžti egzilams ir emigrantams. Pirmą kartą po 1938 m. savo tėvynę aplankys ir žymusis Prancūzijoje gyvenantis dramaturgas Eugène Ionesco.

Svarbiausiai - šiais metais yra galimi laisvi rinkimai.

1990. II. 22

Stipriausiai ir akivaizdžiausiai atsispindi laisvėjimo pasireiškimai medijoje. Vos tik prieš vienerius metus žurnalistas Anton Uncu buvo kalintas už dalyvavimą pogrindžio spaudoje. Šiandien jis priklauso redakcinei kolegijai "Romania Libera", labiausiai atviro dienraščio.

Sausio mėnesį jis galėjo viešai rašyti: "Mes buvome pajungti. Mus prispaudė ne atskiras koks asmuo, pamisęs ar ne. Nei šeima, nei nedidelė grupė privilegijuotųjų nomenklatūroje.

Mes buvome pavergti velniškos, represinės sistemos, nusikalstamo suokalbčio daugumos partijos aktyvistų, esančių įvairiose pareigose.

Mes buvome padaryti paklusniais dėka baisiausios koalicijos, pradedant nuo rytinės Europos, kuri tankų vikšrais naikino laisvės barikadas nuo Budapešto iki Prahos.

Visa tai buvo daroma po komunistų partijos vėliava".

Rumunijos spauda, dešimtmečius tarnavusi dik-

1990 m. Š. AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

40-osios Š. A. Lietuvių Sporto Žaidynės įvyks 1990 m. gegužės 25-27 d.d. Bostone, Mass. Visuotinio ŠALFAS S-gos suvažiavimo nutarimu ir ŠALFAS-gos Centro Valdybos pavedimu, žaidynes vykdys Bostono Lietuvių SK Grandis, per specialiai sudarytą organizacinį komitetą.

Žaidynių programoje - 1990 m. Š.A. Lietuvių Krepšinio, Tinklinio, Ledo Ritulio, Šachmatų, Raketbolo (Racquetball) Kėgliavimo (Bowling), Stalo Teniso, Lauko Teniso, Skvašo (Squash) ir Plaukimo pirmenybės. Plaukimas vyks pabaltiečių pirmenybių rėmuose.

Krepšinio pirmenybės numatomos praversti šiose klasėse: vyrų A, vyrų B, jaunių A, jaunių B, jaunių C, jaunių D ir moterų.

Tinklinio pirmenybės planuojamos vykdyti - vyrų, moterų, mergaičių A ir mergaičių B klasėse.

Krepšinyje ir tinklinyje - prieauglio A klasei priklauso gimę 1971 m. ir jaunesni, B klasei - gimę 1973 m. ir jaun. C klasei - gimę 1975 m. ir jaun. D kl. - 1977 ir jaunesni.

Vyrų A klasę krepšinyje sudaro iškilesnės komandos, atrinktos ŠALFAS-gos Krepšinio Komiteto. Likusios komandos žaidžia B klasėje, kur gali dalyvauti ir vyrų A klasės komandas turinčių klubų antrosios komandos.

Ledo ritulio pirmenybės bus vykdomos tik vyrų klasėje (amžius neribotas).

Šachmatų, Raketbolo, Kėgliavimo, Stalo teniso, Lauko teniso ir Skvašo programos, klasės, etc., bus nustatyta

tatūrai, mėgaujasi naujai atgauta laisve, kasdieną skelbdama buvusius įvykius.

Kaip kartą Niku Ceausescu, diktatoriaus lėbautojas sūnus, dabar sumtas, liepė atvykti garsiajai dainininkei Michaela Mihai atvykti tuojau į universitetą ir atlikti programą jam ir jo draugams.

Atpasakodama šį įvykį spaudai, ji pasisakė, kad tada buvo apimta "visiškos baimės". Universitete ją pasitiko "jaunas vyras, dėvįs džinsus, kramtydamas gumą, susikišęs rankas į kišenes".

Jis jai paniekinančiai paliepė: "Jūs privalot padainuoti 5 dainas". Ji paklausė: "Kas jūs toks esate, kad man įsakinėjate? Ir elgiatės storižiškai ir net nepasakote savo pavardės."

Jis atsakė: "Na, jei tikrai norite žinoti mano vardą - Nicu Ceausescu". Keletą kartų po to, jai buvo įsakinėta atlikti programas politiniuose požiūriuose prezidento rūmuose. Pagaliau jai pasisekė pabėgti į Prancūziją.

"Dabar pasakojame apie tai lengvai, bet tuomet tai buvo labai pažeminantis elgesys", - pasakojo ji, atvykusi viešėti Rumunijon iš Paryžiaus.

Costica Dobre nenukelia vo iki Paryžiaus. Jis ir jo šeima buvo per prievartą paimti iš namų ir nugabenti į tolimą užkampį. Jo prasižengimas - jis vadovavo angliakasių streikui 1977 m., prašant 6 valandų kasdien darbo savaitės (šeštadieniais, įskaitant pagal diktatoriaus reikalavimus.Red.) GIU slėnyje.

Tuomet Ceausescu atvyko pasakyti angliakasiams prakalbą ir paskui juos apgavo, paliepęs sulimti jų vadovus ir išsiųsti į vidaus egzilę.

Tokios istorijos, iki dabar negirdėtos Rumunijos spaudoje, tapo kasdienine spaudos duokle.

Taip pat ir kaltinimai dabartinės vyriausybės nariams, ypač tiems su komunistine praeitimi. Kritika pasirodė tokia stipri, kad prezidentas Ion Iliescu televizijos pagalba kreipėsi viešai į spaudą, kad ji apsiribotų ir prisiimtų atsakomybę.

Vienas iš dabar valdančio "National Salvation Front" narių traukia atsakomybę laikraštį "Romania Libera" už neteisingus gandus. Tad taip atrodo veiksminga demokratija. /Vertė B.V.N./

po preliminarinės registracijos, atsižvelgiant į išreikštą susidomėjimą bei pateiktus pageidavimus.

Plaukimo pirmenybės vyks pabaltiečių pirmenybių rėmuose. Varžybos apims visus pagrindinius stilius, suaugusių ir visose prieauglio klasėse. Šuolių į vandenį (diving) nebus. Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių varžybų.

Preliminarinė registracija visoms sporto šakoms - iki 1990 m. kovo mėn. 15 d., šiuo adresu: Vytautas Eikinas, 1 Fawn Circle, Randolph, MA *02368. Tel.: (617)-961-3523. FAX: (617)-849-2065.

Pagal preliminarinės registracijos davinius bus galutinai nuspręsta, kurios sporto šakos bus žaidynėse vykdomos, nustatyta jų programos ir paskelbta galutinės dalyvių registracijos datos.

Dalyvavimas yra atviras visiems Š. Amerijos lietuvių sporto vienetams ir individams atlikusiems metinę 1990 m. ŠALFAS-gos narių registraciją. Principiniai, dalyvių skaičius visose šakose yra neapribotas.

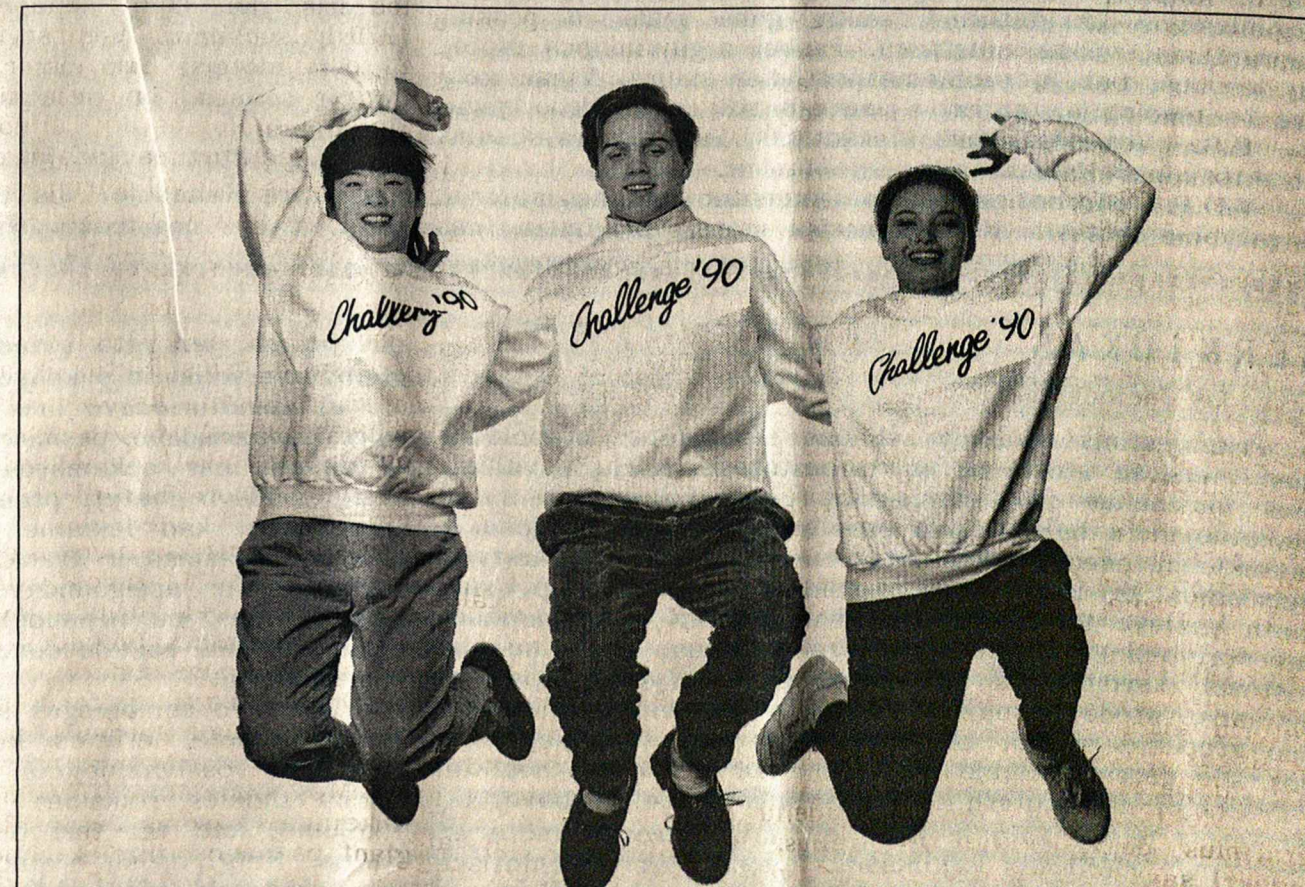
Smulkesnės informacijos praneštos visiems ŠALFAS-gos klubams. ŠALFAS-gai nepriklausą vienetai ir pavieniai, klubams nepriklausą individai dėl informacijų prašomi kreiptis į Vytautą Eikiną, organizacinio komiteto pirmininką.

Bostone yra buriavimo - "Wind Surfing" entuziastų, pageidaujančių praversti šios šakos parodomąsias varžybas. Jei atsirastų susdomėjusių, praneškite nedelsiant rengėjams.

ŠALFAS-gos Centro Valdyba

VILNIAUS UNIVERSITETO ANSAMBLIS buvo priimtas Montrealio miesto rotušėje ir pasveikintas meno J. Doré pavaduotojos Manon Forget, kuri gavo dovanų juostą, knygų ir Ansamblio plokštelę. Viduryje - Ansamblio vadovas Aleksandravičius, M. Forget ir Silvija Akstinaitė-Staškevičienė, kuri Ansamblio atsilankyme vertėjavo. Nuotr. J. Piečiūčio.

Students have what it takes to get your projects off the ground

This summer hire energy and enthusiasm. Hire a student. Under 'Challenge '90', the Government of Canada has funding assistance available to help private businesses, municipalities and non-profit organizations hire a high school, college or university student. We want to help you create additional jobs this summer - jobs that would otherwise not be possible without our support.

Invest in Canada's future workforce by providing a student with practical on-the-job work experience. Become a Challenge '90 employer - it's good for students and it's good for business. Apply now through your local Canada Employment Centre.

Applications must be postmarked no later than March 16th.

Government of Canada
Minister of State for Youth

Gouvernement du Canada
Ministre d'État à la Jeunesse

Canada
Challenge '90

KULTŪRINIS PUSLAPIS

"ISTORIJA MUMS NEDAVĖ NEI LAIKO, NEI GALIMYBIŲ
PABŪTI TIK MOTERIM..."

Karla Gruodytė, besistažuojanči Vilniaus Universitete, yra giliai įsijungusi į ten vykstantį gyvenimą. Šiomis dienomis pasirodė drąsus eksperimentinis leidinys anglų kalboje The Lithuanian Review. Vyr. redaktore yra Karla Gruodytė, redaktoriai - Darius Cuplinskas ir Edward Tuskenis. Apipavidalinimas: Ellen Gordon. Korespondentai: Danutė Petrulis, Daina Kalendra, Audrius Siaurusevičius, Rūta Virkutis, Biru-

tė Vyšniauskas. Laikraštis leidžiamas kas savaitę, "Gimtojo Krašto" ir "Atgimimo" globoje. Pažymima, kad laikraščio redaktoriai yra visiškai savarankiški. Š.m.sausio mėn. 31 d. Laikraštis bus aptartas kitame numeryje, o žemiau perduodamas pasikalbėjimas kita tema.

Pasikalbėjimas buvo padarytas praėjusių metų gruodžio mėn. V.Vokietijoje, Baltijos šalių konferencijoje.

/Viktorija Daujotytė-Pakerienė yra Vilniaus Universiteto Lietuvių Literatūros Katedros profesorė, pasikalbėjimą pravedė "RESPUBLIKOS" reporterė Ramunė Sakalauskaitė./

R. Sakalauskaitė. Ką kalbėjo susirinkusios Baltijos šalių (Danijos, Švedijos, Suomijos, VDR, VFR, Lenkijos, Estijos ir Lietuvos) moterys?

V. Daujotytė-Pakerienė. Konferencija turėjo gražų pavadinimą: "Moterys ieško savo istorijos". Iš pradžių tikėjau, kad visos konferencijoje gyvdenamos temos - kultūros, moters būties - bus gilesnės. Bet konferencija buvo ne kultūrologinė, o sociologinė.

Karla Gruodytė. Buvo kalbama apie tai, kas Vakaruose vadinama moterų studijomis ("Women studies". angl.). Vakaruose šis darbas vyksta jau 20 metų, o per paskutini dešimtmetį universitetuose įsikūrė nemaža moterų katedrų ir departamentų.

V.D.P. Galėjome matyti, kaip atrodo mūsų moterų problematika tarp kitų Baltijos šalių. Labai daug moterys nuveikė Vakarų Vokietijoje Šlezvygo-Holšteino krašte, kur mes ir buvome. Ten moterų ministerija, moteris ministrė, kurią regėjome ir girdėjome. Danijoje ir Suomijoje sukaupė konkretūs duomenys, žinoma, kokią padėtį visuomenėje užima moterys.

K.G. Žinoma, ir kiek moterų rašo darbus feministine problematika. Suomijoje išleistoje knygoje suregistruotos visos disertacijos moterų tema.

R.S. Ar buvo lyginama, kuo skiriasi mūsų ir kitų šalių problematika?

V.D.P. Mes negalime lyginti, nes Vakarų šalyse yra visai kitokia padėtis. Neturime jokios organizuotos sistemos, tyrinėjamos moterų problematika. O kaimyninėje Lenkijoje jau yra susikūrusi nedidelė grupelė.

K.G. Visos pranešėjos pabrėžė, kad moterų studijos išaugo iš judėjimo už moterų teises, kuris Vakaruose yra labai stiprus. Buvo kalbama, kad dabar yra iliuzija, jog viskas pasikeitė ir yra moterų bei vyrų lygybė. O kovoti dar yra už ką. Būtina ir Lietuvai turėti vieną centrą, kur būtų galima dirbti.

V.D.P. Lietuvoje amžiaus pradžioje įvyko moterų suvažiavimas. Lietuvos moterys dalyvavo Rusijos moterų suvažiavime. Vadinasi, moterų problematika ir mūsų krašte atsirado gana anksti, praktiškai beveik tuo pačiu metu, kaip ir Vakarų Europoje. Iki 1940 metų moterų organizacinė ir kultūrinė veikla gana gyva, o paskui, suprantama, viskas nutrūksta. Paskui atgaivinamos moterų tarybos, bet jų problematika labai siaura. Viena vertus - ideologija, antra - moteris tik kaip darbo jėga.

R.S. Vos nesudarė stereotipas, kad moters idealas - traktorininkė Pala...

V.D.P. Stereotipas? Taip. Akcentuojama ne moteris, o tarybinė moteris. Niekam nerūpi moters prigimtis, ma-

*****

BERNIUKAS

Leonidas Jacinevičius

Priemiestinis traukinys šliaužė labai lėtai, stabčiodamas menkose stotelėse ar tarpustotėse, kurių pavadinimus mašinistas per garsiakabį ištardavo nesuprantamu kleketuojančiu balsu. Buvo pusė aštuonių ryto, vagonai - sausakiniai, pneumatinės duros, atrodė, nespėjo varstyti įleisdamos ir išleisdamos darbininkų būrius; taip, šiuo metu važiuo tikra darbo liaudis, skubanti į mechanizuotas statybininkų kolonas, į žvyro karjerus, į atokiau nuo sostinės dunkstančias įmones įmonėles. Vyrai, nepaisant amžiaus, atodė bemaž vienodai: visų veidai raustelėję nuo gruodžio speigo, vatinukai ar striukės - pilkai juosvos. Jie garsiai keldgė nerasdami kur atsisėsti - nepiktai keiksonojo, nes moterų beveik nebuvo, o jei ir buvo, tai to paties luomo kaip ir jie - eiliniai. Tikrosios moterys, žieduotos, madingais kailinukais, kvepiančios užsienietiška kosmetika, turėjo pasirodyti daug vėliau, apie dešimtą ar pusę vienuolikos. Tuomet važiuodavo vadinamasis aptarnaujantis personalas, vykstantis į savo kioskus, užkandines, bufetus bei universaliuos paskirties parduotuves. Bet toms moterims dar buvo per anksti.

Priešais mane, nugrūstas į patį medinio suolo kampą, prie apšarmojusio lango sėdėjo kokių devynerių metų berniukas, ilpės vienoje tų mažyčių stotelių. Išsitraukęs vadovėlį, jis mėgino kartoti pamoką, bet gerai mačiau, kaip linpa jo blakstienos, o retkarčiais knapteli nuo šalčio paraudusi neselė. Vilkejo neišvaizdingą durpų spalvos sintetinę striukę, ant galvos - dirbtinio kailio ausinę. Vaziavo kaip lygus su lygiais - su darbininkais. Berniukas neatrodė baikštus, tik man nepatiko kažkokio ankstyvo nuovargio žymė išblyškusiame gražaus ovalo veidelyje. Man rūpėjo pagauti jo akių žvilgsnį, tariausi tuomet suprasiasį jo gyvenimą namie, ar visuomet socialiai ir skaniai pavalgo, ar pakankamai myli jį motina. Bet vaiko pusiausmirkos akys nekako negalėjo atsiplėšti nuo to paties puslapio vadovėlyje.

Prisiminiau savo motiną. Vienintelis vaistas, išgelbėjęs mane ir brolį nuo tuberkuliozės, buvo mūsų abiejų vežinimas rogutėmis tamsiais žiemais vakarais po valandą, o kartais ir po dvi. Motina tatytum nusimesdavo visą darbo dienos nuovargį, jos skruostai pajaunėdavo, o man ir broliai būdavo baisiai nejauku, kad du tokius didelius bamblius ligi šiol vežioja motina. Iš pradžių priesindavome norėdami vežti vienas kitą, bet buvome per daug

"...Mūsiškės "afroditės", pavargusios ir ruoša, darbas... Tarybinė moteris, kažkada tįs arklys, tempia sunkią našta..."

tymo specifiškumas. Moteris lyg ir lygi su vyru, bet ta lygybė netikra. Mes nutolome nuo to, kas mūsų prabočių buvo pastebėta, atskleista...

K.G. Yra įvairių priežasčių. Manau, kad šis ryšys buvo nutrauktas tarybinio laikotarpio.

Daba visi nagrinėja homo sovieticus klausimą. Mane labiausiai jaudina tai, kad niekas iki šiol nepalietė moters klausimo: kokia moteris bus, koks bus jos vaidmuo naujoje Lietuvoje? Vis dar galvojama, kad reikia grįžti atgal, prie pačių konservatyviausių moterų idėjų. Tai labai ribotas ir pavojingas supratimas. Naujoji Lietuvos valdžia turėtų sukurti moterų ministeriją, nagrinėti jų klausimus. Konferencijoje pranešimą darė moteris ministrė. Mes pamatėme, kiek daug gali padaryti tokia institucija. Moteris turi būti ginama. Būtina suteikti moteriai kuo daugiau galimybių savarankiškai pasirinkti. Jeigu ji renkasi šeimą, leisti jai auklėti savo vaikus, jeigu jos pasirinkimas kūrybinis - suteikti visas galimybes dirbti toje srityje.

V.D.P. Kuo laisviau ir kūrybiškiau moteris dirbs, tuo daugiau laimės visuomenė. Mes gyvename vyrų sukurtame jėgos ir prievartos pasaulyje. Moters vertybės yra kitos: pagarba, žmogiškumas, gailestis, meilė ir supratimas. Moteriškų vertybių harmonizavimas labiau harmonizuotų visuomenę. Tarybinė visuomenė turi visus lygybės įstatymus, bet jie kartu reiskia ir moters galimybę valdyti traktorių, nesioti plytas.

R.S. Ar pirmą kartą dalyvavote tokia renginyje?

K.G. Taip. Anksčiau iš TSRS nebuvo kaip pakviesti. Vakarų moterims buvo idomūs Lenkijos, Estijos, Lietuvos atstovų pasisakymai. Moterys net neišvaizdavo, kad tokiuose civilizuotuose kraštuose yra tokių senų problemų. Į V. Daujotytės-Pakerienės pranešimą, ypač jautriai reaguojančios skandinavės. Tai mus suartino. Ateityje, manau, palaikysime glaudžius ryšius.

R.S. Ar nekilo mintis įkurti moterų centrą Lietuvoje?

K.G. Girdėjau, kad kažkas jau kuriama.

V.D.P. Turime Moterų sąjungą, neseniai įvyko suvažiavimas.

R.S. Ar Moterų sąjunga panaši į Vakarų moterų judėjimus?

V.D.P. Ne. Yra aišku, kad kuo žemesnė visuomenė, tuo bolgesnė yra moters padėtis. Aš nesakau, kad mūsų moterų padėtis yra ypač bloga. Lietuvos istorijoje nuo pat pradžių išvengiama abiejų lyčių tolerancija, tradicinė pagaba moteriai.

Pranešėja iš Lenkijos pareiškė, kad feminizmas - tai puiku. Kai visuomenė išsprendžia duonos problemą, ji eina prie sudėtingesnių ir subtilių problemų. Na, o apie save mes galime pasakyti, kad istorija mums nedavė nei laiko, nei galimybių pabūti moterimis. Ir šiandien aktyviausios moterys imasi pašiausių problemų - kareivių, bedalių vaikų... Stai, katalikų moterų sąjunga "Caritas". Ar turi ji kada galvoti apie moterų dvasingumą? Tik slauga, tik globa, rūpestis. Tokia situacija. Ir kur, kaip sako Karla, besiformuojančioji atities Lietuvoj ta vieta, kuri priklauso tik moteriai?

K.G. Idomu, kad moterų judėjimas egzistuoja, bet jis labai konservatyvus ir tradicinis. Mano nuomone, yra idomus prieštaravimas tarp to konservatyvumo ir to, kokia moteris yra. O ji nepaprastai stipri, nors ir slepiama įvairių sunkumų. Vos atvažiavus, susidarė išpučis, kad lietuvė moteris turi abu gyvenimo atspalvius: visuomeninį ir šeimos. Tai nesutampa su tuo, ką propaguoja judėjimai.

Antifeministinis judėjimas, kuris nori sugrįžti į patriarchatą, yra Kanadoje. Jis turi tris atramas: vyrą, šeimą, biznį. Tai - nesąmonė. Niekas negali taip gyventi. Visi

nuolat skubančios - vaikai, vyrai, ne pavadinta trapia būtybe, lyg tas nepailst

turi dalytis pareigomis. Ateityje, manau, susiformuos ir žodynas, bet dabar yra sunku susikalbėti...

R.S. Lietuvos ir tarybinės moters problemos beveik tokios pat: buitis, buitis, buitis. Kuo gyvena Vakarų moterys?

K.G. Visame pasaulyje yra keletas bendrų problemų: gimdymo technologija ir kontrolė, kontraceptinės priemonės, abortai, smurtas prieš moteris. Šios temos sieja su politika, ekonomija ir kultūra. Mes gyvename visuomenėje, kuri nemylti moters. Mums sunku gyventi, o visuomenė nei tai sunku pripažinti. Tai - žmonių problema. Tai rodo, kad mes nesame visiškai civilizuotos. Žmonė ir visuomenė turi keistis. Ir Lietuvoje, ne tik pasaulyje yra labai daug smurto prieš moteris.

R.S. Karla, pasakojai, kad atvažiavus į Lietuvą susidarė išpučis, jog čia gyvenančios moterys yra labai tipiškos...

K.G. Taip. Labai stiprios. Joms pavyksta išsiskyti moteriškumą ir identitetą. Jos gana savarankiškos. O kitas išpučis toks, kad moters ir moteriškumo supratimas - labai ribotas. Neaiškus ir vyriškumas. Atvažiavus maniau, kad nerasiu sau vietos. Lietuvoje pasijutau kaip patekusi į amžiaus pradžios Angliją. Buvau psichologinėje krizėje, bet vėliau pripratau.

R.S. Norėjai pasakyti, kad Kanadoje į tave turėjo kaip į žmogų, o Lietuvoje - kaip į moterį?

K.G. Taip. Kanadoje, bendraudama su vyrais ir moterimis, jčiau skirtumą, kuris man patiko. Į mane turėjo kaip į lygią būtybę.

Gyvendama Montrealyje, turėjau išsikovoju vietą universitete, tarp draugų, visi mane pripažino. O Lietuvoje viskas apsisvertė aukstyn kojomis. Lietuvoje vyrai - veikėjai, aktyvistai. ... Jeigu moteris (pavyzdžiui, K. Prunskienė) išsikovoja vietą, visi sako: "Kokia čia moteris?" Kažkoks nesupratimas...

V.D.P. Kultūros vertinime vyrauja vyriška sąžiūra. Apie visa, kas gerai padaryta, sakoma, padaryta vyriškai. Širdin ismigo režisierės Larisos Šepitko mintis, kai ją pagyrė už filmą, sakydami, kad jis vyriškas. Ji atsakė: "Nevertėjo dėti tiek jėgų. Vyrai šitokius dalykus daro daug lengviau..."

R.S. Kuo skiriasi vyrų ir moterų santykiai Vakaruose ir Lietuvoje?

K.G. Jūs turite šaunius papročius.

V.D.P. Bet pas mus išgalėję stereotipai. Mūsų vyras geranoriškas moters atžvilgiu. Rodydamas savo kultūringumą, jis patvirtina, kad kol kas ta tradicija nepajudinta.

Pakeliui į konferenciją, teko matyti, kaip bendrauja Vakarų jaunimas. Man pasirodė, kad ten daug gražesnė ir paprastesnė bičiulystė, ji labiau vertinama. Vyras nebūtinai meiluzis, mylimasis. Jis - bičiulis. Tuomet žmonės jungia bendros idėjos. Mes esame žmonės. Skirtingi, bet žmonės...

K.G. Lietuvoje turū tokių draugų, kurios save labai kontroliuoja, nesneka apie vyrus. Joms sunku susirasti vyrų, su kuriais galėtų bendrauti.

V.D.P. Savarankiškos moterys - vienišos moterys.

R.S. Turbūt girdėjote anekdotą, kad yra dvi moterų kategorijos: protingos ir tos, kurios išteka...

V.D.P. Dažno vyro nuostata - kaip gyventi su protingesne už save moterimi? Siaubas! Geriau būsiu Aš: dirbantis, mąstantis, o šalia bus man priklausanči moteris. O gal būsimė MES: abu mąstantys, dirbantys, pasidalijantys rūpesčiais, džiaugsmiais?

R.S. Karla, o kaip darbai dalinasi tavo tėvai?

K.G. Tėtis sako, kad jis feministas. Jis visada plaukasi savo kojines ir lyginasi marškinius, nors labai nemėgsta to darbo ...

irgi turite motiną... Supraskite, ji visai prie mirties guli ligoninėje ir merdi... ne bilietas man buvo galvoj... Tris paras budėjau prie jos lovos! Turėkit širdį!..

Vyriškis beveik rauduoja balsu, tikros ašaros ėmė ristis apšepusiais skruostais. Vaizdas buvo slogus, ir kontrolierius valandėlę sutriko, nes išgirdo aplinkinių nepritariamą murmesį.

- Dėl pusrublio tempo...

- Persistengia, ką ir kalbėti...

- Gal iš tiesų žmogui nelaimė...

- Žinoma, negi lietuvių be reikalo ašaros.

Žvilgtelėjau į berniuką ir pamaciau, kad jo lūpos dreba nuo tramdomo verksmo.

- Juk motina, suprantate, motina... - vapėjo vyriškis.

- Paleiskite jį! - staiga suspigo berniukas ir užsimojo knyga. - Ko prikibote?

Vyriškis dėkingai pažvelgė į vaiką ir tylėdamas šluostėsi šaliką galu ašaras.

- Trauk jus griaušmas! - pro dantis iškošė kontrolierius. Kuprindamasis nuo laidomų užgaulių replikų, prasirovė per tarpą ir dingo galinėse duryse.

Berniukas iš karto nurimo. Matyt, dabar susigėdė dėl savo išsišokimo, nes išraudęs nusigrežė nuo visų ir išisproksojo į apsarmojusį langą, pro kurį nieko nebuvo galima išžiūrėti. Aš pastebėjau, kad jo sintetinės striukės pažastis užadyta stambiais nemokiškais dygsniais. Smilktelėjo negera nuojauta. Ko gero... kas žino... Nesąmoningai grįžtelėjau į incidento kaltininką, šis sugavo mano žvilgsnį, tuojau pat mirtelėjo lyg bendrininkui ir paslaugiai išsiviepe.

- Švariai apstūmiau, a? - kreipėsi į greta stovinčių darbininkų būrelį ir tyliai sukikeno.

- Tie nusigrežė neslėpdami pasidydėjimo.

Mintyse aš medžiau visų šventųjų, kad berniukas nebu tų išgirdęs paskutinių vyriškio žodžių.

Iš vaiko veido nieko negalėjau suprasti. Keldamasis nuo suolo, jis užkliudė mano keli, dingtelėjo tyliai pasakyti - nesigraudž, gerai pasielgė! - ir vis dėlto susilaukiau. Juk tik per skausmą įgyjame gebėjimą skirti tikrą nuo netikrą, anksčiau ar vėliau, bet įgyjame. Gal kartais ir geriau, kad anksti. O motinos vardas jam vis tiek liks nelfečiamas, nepaisant čia įvykusio farso, galvojau, žvilgsniu lydėdamas liekną vaiko figūrėlę, skubančią prie vagono durų.

Apgailestaudamas prisiminiau, jog taip ir nesusikubau pasišiūrėti, kokios gi buvo to berniuko akys.

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPOUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJŲJE)

• RYGOJE, simpoziume "Baltija vakar, šiandien ir rytoj" dalyvavo Lietuvos biologai: Lilė Lazauskienė, geografas Vaižgantas Kirlys, geologas Olegas Pustelnikovas, žurnalistas Pranas Martinkus ir marinistas Ignas Pikturna.

Šiame simpoziume buvo išklausa daugiau kaip 30 mokslininkų, rašytojų, žurnalistų ir visuomenės veikėjų paskaitų. Konstatuota, kad yra padaryta milžiniška žala Baltijos jūrai.

• KAUNO benamiai, sausio mėnesio antroje pusėje buvo pasistatę palapinę prieš Kauno Miesto Vykdomąjį Komitetą, laimėjo ginčą su valdžia.

Likimo bendrai, kiti šeimos nariai per laukimo laikotarpį neužleido savavališkai užimtų 13 butų Baltijos gatvės naujame name Nr.10. Tie butai anksčiau buvo paskirti Sovietų Armijos karininkų šeimoms.

Naujas Kauno Miesto Vykdomasis Komitetas surado jiems pastogę.

SILPNAPROČIO NUSIKALTIMAS

Rezistencijos kovotojas-partizanas Henrikas KLIMAS, buvo 1976 m. pabaigoje nuteistas, kaip "silpnaproči" - priverstinam gydymui i Černiakovskio specialią ligoninę. Jis buvo mat ir nusikaltėlis: išvertė daugiau kaip 600 psl. Aleksandro Solženicyno knygos "Gulago Šalynas".

Ji nuteisė anuometinis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo narys teisėjas J. Burneikis, pasiuntęs "silpnaproči" keliauti ir per sovietų lagerius bei kalėjimus.

H. Klimašauskas, išėjęs i laisvę, parašė prisiminimus "Bepročių Pasaulyje", kurie netrukus bus atspausdinti ir išleisti atskira knyga.

Ką daro teisėjas? Jis dar vis tebetiesia žmones.

• KAUNO "GRANITO" Vyrų Rankinio Komanda lankėsi Izraelyje, kur žai-

dynėse nugalėjo vietos rinktinę 30:23 taškais.

Izraelyje išbuvo 10 dienų, aplankė daugelį vietų. "Granitui" vadovavo Romas Baltrušaitis.

• KAUNE, sausio mėn. 31 d. Architektų Namuose įvyko generolo POVILO PLECHAVIČIAUS 100-ųjų gimimo metinių paminėjimas.

• KLAIPĖDOJE, Teatro Aikštėje buvo paminėta 1923 m. sukilimo ir Klaipėdos Krašto prisijungimo prie Lietuvos 67-metis.

Istorikas Vytautas Plečkaitis susirinkusius supažindino su Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komiteto veikla ir įvykiais. Atsiminimais dalijosi sukilėlių giminių, atitinkamus eilėraščius skaitė Klaipėdos Dramos Teatro aktoriai.

Viena miesto gatvė dabar pavadinta Sausio 15-tosios - sukilimo datos gatve. Dalyviai, lydimi bokšto varpų muzikos, nužygiavo i Mažvydo Skulptūrų Parką, kur yra palaidoti žuvusieji 1923 m. sukilimo dalyviai. Prie paminklo "Žuvusiems Už Laisvę" padėjo gėlių ir vainikų, uždegė žvakutes.

Tą vakarą vyko koncertas, kuriame dalyvavo Klaipėdos Tremtinių Choras, etnografiniai ansambliai, o teatro studentai suvaidino Maironio "Vytautas pas Kryžuočius" dramą; režisavo Petras Bielskis.

KĄ DARYS SU BREŽNEVO VILA?

PALANGOJE yra aptverti ir saugojami "Dviejų butų poilsio namai" - taip oficialiai buvo jie pavadinti projekte - planuose. Žmonės šiuos rūmus, kainavusius apie 10 milijonų rublių, vadina trumpiau: "Brežnevo vila". Šie rūmai dabar perduodami Lietuvos Vaikų Fondui, o Lietuvos Sveikatos Apsaugos Ministerijoje svarstoma, kaip juos panaudoti.

Posėlyje buvo pareikštos įvairios nuomonės. Viena jų: paskirti vilą užsienie-

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SEMIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI!

čių poilsui ir už gautą valiutą pirkti užsienyje medicinines aparatus ir vaistų vaikų gydymui.

Taip tvarkomuose rūmuose būtų galima apgyvendinti ir nepriklausomos Lietuvos aukšto rango svečius.

Pavesta Vytautui Čepui, TSRS liaudies deputatui, parašyti šiais klausimais straipsnį Lietuvos spaudai.

/Žinia atspausdinta "Klaipėdos Keleivyje".

• KAUNE AŠTUONIOS GAMYKLOS paskelbė visuotinę streiką, paremiant akciją prieš neteisėtą jaunųjų emigraciją i okupacinę TSRS kariuomenę.

Darbininkai 15 minučių streiką paskelbė 10 val. ryto.

• KLAIPĖDOJE rengiamas ANTRASIS LIETUVNINKŲ SUVAŽIAVIMAS š.m. gegužės mėn. 26 d. Kviečiami visi pasaulio lietuvninkai.

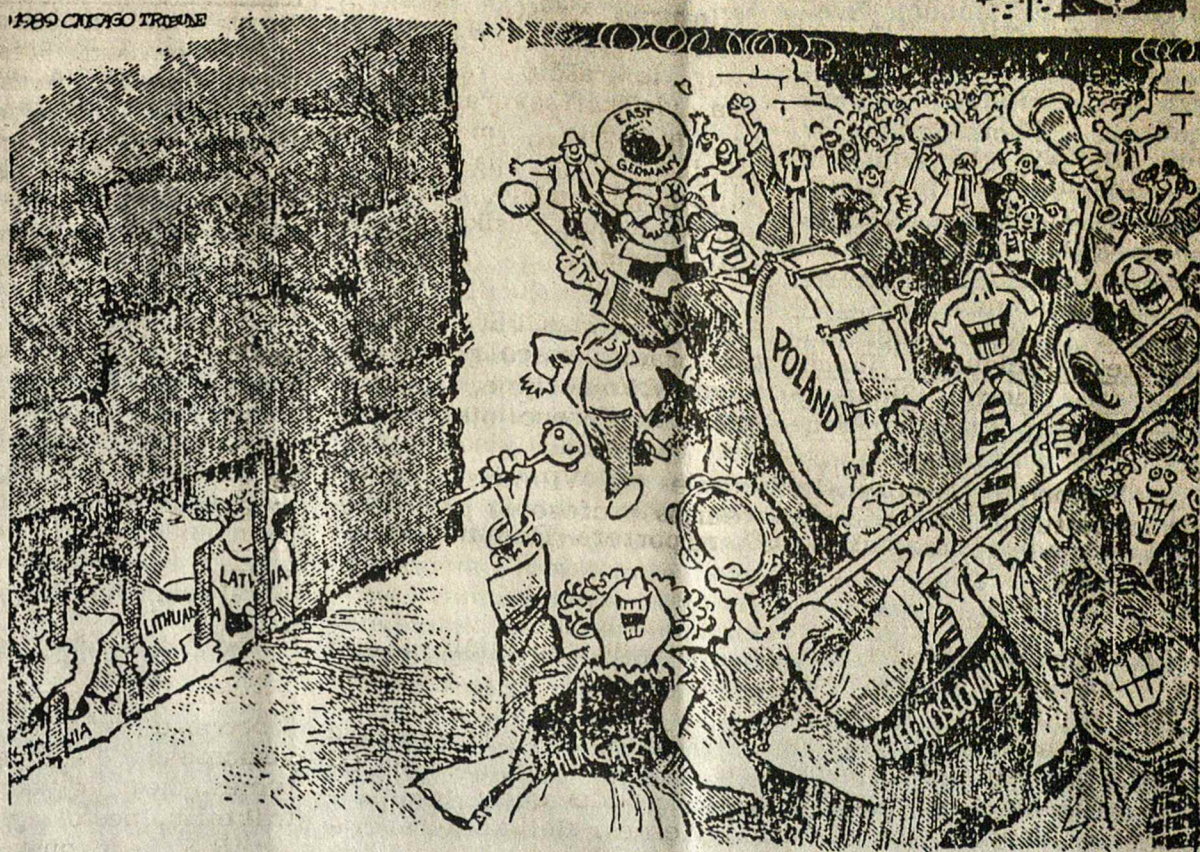
• Prie UTENOS esančių kolūkių ir gyvenviečių kanalizacija dabar eina tiesiai i Klykių ežerą ir ežeras jau merdi. Šio ežero tarša susirūpino vietos gyventojai. Tikimasi, kad skubiai bus imamasi priemonių Klykių ežerą išvalyti ir išsaugoti.

• ALYTAUS šaldytuvų

fabrikas SNAIGĖ visas veiklos instrukcijas dar vis įdeda parašytas rusiškai, nors lietuvių kalba jau 6 mėnesiai paskelbta oficialia valstybine kalba.

Žinoma, eksportuojamam šaldytuvų kiekii i Rusiją - vertėtų pridėti instrukcijas abejomis kalbomis, o parduodant lietuviškajai rinkai - tikrai lietuviškiasias.

KREIVI VEIDRODŽIAI

• Kiekviena tauta savaip supranta riziką. Anglai: sėdi 7 anglai ir prieš juos 7 taurės, viena iš jų su nuodais. Rezultatas: 6 draugai lydi septintąjį i kapus.

Prancūzams rizika: sėdi 7 vyrai ir 7 moterys, iš jų viena serga užkrečiama liga. Rezultatas - vienas draugas ligoninėje, o 6 eina jo lankyti.

Rusams rizika: 7 draugai pasakoja anekdotus. Vienas iš jų - saugumietis. Rezultatas: 6 braido Sibiro takais, o septintas eina ieškoti naujos kompanijos.

montréal INFO

REIKIA LAIKINŲ DARBUOTOJŲ

Miesto savivaldybei reikia laikinų darbuotojų įvairiose srityse, įskaitant mechanikoje, technikiems architektūros darbams, staliams, pliažo tvarkymo, stenografų bei raštinės darbams.

Suinteresuotieji privalo užpildyti anketą laikinam darbui ACCES-MONTREAL istaigose, miesto bibliotekose arba Miesto Savivaldybės "Service des affaires corporatives, Division de la dotation et de la gestion des effectifs," 500 Place D'Armes, 13 aukstas, Montreal, H2Y 3W9. Prie anketų reikia pridėti diplomų kopiją.

NAMŲ PIRKĖJŲ PARAMOS PROGRAMA SKIRIAMA MONTREALIO Miesto 5 metams - \$5000.

Miesto Savivaldybė paskelbė naują programą, skirtą palengvinti įsigyti savo namą metinių mokesčių sumažinimu iki \$1000 per metus, maksimumas 5-kiems metams.

Kam paskiriama: kiekvienas asmuo, kuris niekada nebuvo namų savininku arba bendru namo savininku ir kurio naujas namas nepašoka \$100,000 vertės (neskaitant sklypo kainos).

Kokiems namams: nuosavybė turi būti nauja, niekieno dar neapgyvendinta, vienos šeimos, pusiau atskirtas (semi-detached) istisinės eilės namas (row

housing), kondominio arba daugiabučio butas. Taip pat įskaitoma ir nerezidencinė nuosavybė perdirta i rezidencinę.

Trukmė: Namo savininko Paramos Programa atnaujinama iki tol, kol namas priklauso pirkėjui, maksimumas \$5000 per 5 metų laikotarpį.

Geresnė komunikacija.

Miesto Savivaldybė sudarė Patariamąjį Komitetą Tarpkultūriniais ir Tarprasiniams Santykiams palaikyti. 12 narių komitetas sudarys komunikacijos ir pasitarimų tinklą tarp Savivaldybės administracijos ir miesto kultūrinių bendruomenių atstovų.

Vystykite savo miestą

Sekančios viešos diskusijos kiekviename miesto distrikte dėl Montrealio urbanizacijos plano vyks kovo 12 ir 20 d.d. Montrealio gyventojai kviečiami dalyvauti šiose Apvaliojo Stalo diskusijose. Galima kreiptis i ACCES-MONTREAL istaigas ir gauti daugiau informacijų apie diskutuojamas temas kiekviename distrikte ir apie registraciją. Aktyviai dalyvaudami miesto plano sudaryme, jūs galite prisidėti prie savo miesto vystymo.

Kelionė i Vabzdžių pasaulį

Montrealio Insektariumas, turintis nepaprastai vertingą 350,000 vabzdžių kolekciją, atidarytas Botanikos Sodo komplekse. Tie maži sutvėrimai, iš keturių pasaulio kampų, atskleis jums daugelį savo paslapčių. Jūs stebėsitės jų gražumu, jų vaidmeniu gamtoje ir ką jie gali atlikti. Kokia puiki galimybė stebėti drugio gimimą, išjungti i žaidimus, igauti žinių! Insektariumas atidarytas kasdien 9 val. ryto. Informacija tel.: 872-8753

ENSEIGNEMENTS: BUREAU INTERCULTUREL DE MONTREAL: 872-6133

ORGANIZUOJU KELIONES:

I DAINŲ IR ŠOKIŲ ŠVENTĘ VILNIUJE

nuo 1990 m. liepos 2-15 d. - Kaina \$2550.

Dar liko 2 laisvos vietos.

Skubėkite užsirašyti ir sutaupyti \$50.-

- * Skrisime su KLM (Montreal-Amsterdam-Maskva-Vilnius - Leningradas) lėktuvu;
- * Vienas žmogus gali vežti 64 kg. bagažo.
- * Užsirašiusiems 120 dienų prieš išvykimą - \$50 nuolaida ir nemokamas bilietas i vieną šventės koncertą.
- * Parūpinu:
  - * Lėktuvo bilietus individualiai kelionei i Lietuvą ir kitas pasaulio šalis.
  - * Reikiamai datai bilietus i Kanadą, atvykstantiems iš Lietuvos.
  - * Dokumentus kelionei i Lietuvą arba atvykstantiems giminėms iš Lietuvos.

Kelionės organizuojamos per:

exotik tours

istaigą, turinčią Ontario ir Québec valdžios licenzijas.

L. Stankevičius,
1053 Cr. Albanel,
Duvernay, Laval, Qué.
Canada H7G 4K7,
Tel: (514) 669-8834

A.A. CENTRINĖS:
Montreal: 376-9230
Ottawa: 623-9977
Toronto: 489-3693
Hamilton: 522-8392

London: 438-1122
Windsor: 252-3842
Calgary: 287-2712
Winnipeg: 233-3501
Sudbury: 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS. JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

Ateik i Lietuvių A.A. (Alcoholic Anonymous) grupės susirinkimą.

Skambinti: Juozui S.: 631-6834 (namų);
Henrikui N. 366-7770; Dainiui L. 768-9606.

CFMB LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30- 12 val. nakties
Programos vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7
Tel.: 669-8834

toronto

Lietuvių Namų Žinios

• Sekmadienio popietėje dalyvavo 310 žmonių. Svečių knygoje pasirašė Lietuvos Filharmonijos OKTAVOS Ansamblio vadovas komp.M. Tamošiūnas ir kiti OKTAVOS nariai, 2 iš Tauragės, po 1 iš Telšių, Rietavų, Trakų, Šiaulių Baisogalos ir Žagarės.

• Bilietai į UŽGAVENIŲ KARNAVALĄ darbo valandomis gaunami Lietuvių Namuose, kitu laiku - skambinti K.Raudžiui 239-7040, A. Jankaitienei.

Pelnas skiriamas dalyvaujančioms organizacijoms.

• Lietuvių Slaugos Namams aukoję: \$ 500 - Jonas ir Bronė Maziliauskai; \$ 40 - LN Moterų Būrelis a.a.Leokadijos Česekienės atminimui; \$ 200 - H.Steiblienė.

Iš viso statybos fonde yra \$ 162,599.

Aukos priimamos PARAMOJE, sąsk.8711, PRISIKĖLIMO P-jos KOOP sąsk.155332.17 ir TALKOJE sąsk.4259.

Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

• TORONTO LIETUVIŲ GOLFO KLUBO susirinkimas numatė 1990 metų vasarai apie 20 turnyrų Rudenį Toronte vyks Šiaurės Amerikos golfo žaidynės.

Klubo valdybą sudaro K.Eimantas, A.Jonikas - pirmininkas, K.Kaknevičius, A.Stauskas ir A.Zalckis.

KLAIPĖDOS MINĖJIMAS IR KONCERTAS

Daugėjant išeivijos organizacijoms, o mažėjant senesniųjų imigrantų (lietuvų) gretoms, kai kurioms mažesnės apimties organizacijoms atėjo laikas susijungti kartu, ruošiant metinius pobūvius. Pradedama realiai galvoti, nes aktyviųjų tautiečių jau neužtenka surengti grandioziškus vakarus ar minėjimus, kaip anksčiau. Taip mastydami torontiečiai šiemet (sausio 21 d.) surengė Klaipėdos minėjimą jungtinėmis pajėgomis Toronto Lietuvių Namų salėje.

Šis minėjimas vykdavo kas metai, su paskaita ir

trumpa mėnėnė dalimi, Mažosios Lietuvos, Jūrų šaulių ir Jūrų skautų organizacijų iniciatyva. Paskaitą paruošdavo klaipėdiškiai, dar tebeveikiančios organizacijos nariai. Jie vis primindavo Klaipėdos atvadavimo kovas ir vokiečių okupacijos metus, bei uosto reikšmę Lietuvai.

Šiemet paskaitą skaitė klaipėdietė Ieva ADOMAVIČIENĖ, truputį kitokio pobūdžio, kur anų laikų okupacija ir kautynės nebuvo pabrėžta. Pasirinkta tema apie krašto dabartinę būklę - "KLAIPEDA ŠIŲ DIENŲ ŠVIESOJE". Prelegentė yra neseniai apilankiusi savo tėviškę, kur dar rado jos tėvų išlikusį namą, bet gyventojai visoje apylinkėje visai pakeisti. Rusų okupacija Mažąją Lietuvą (kaip ir Didžiąją) beveik visai sunaikino, nuniokojo fiziniai ir dvasiniai, naikindami ūkius ir kolonizuodami lietuvius apgyventus kraštus savo necivilizuotais rusais.

Prelegentė mano, kad Klaipėdos krašte liūdnamadėtis (bet lietuviai bando atsigauti).

Tačiau Rytprūsiai atsidūrė nepalyginamai liūdnese būklėje, kur jau ne tik lietuvius beveik nebėliko, bet ir paskutinius vietovardžius surusino. Ji pabrėžė, kad ir vokiečiai dar neprarado "apetito", tik laukia progos ir vėl praryti mūsų mielą Klaipėdą, kas kartais matosi jų spaudos puslapiuose. Jie vis pravardžiuoja ją "Memel" vardu ir savinasi, kad ten jų žemė.

Kaip ir kitais metais, minėjimą puosė organizacijų vėliavos: Jūrų skautų ir Jūrų šaulių, su gyvais palydovais. Žuvusieji Klaipėdos atvadavimo kovose - pagerbti susikaupimo minute.

Antroje dalyje "KONCERTAS", kuri atliko menininkai trečiosios bangos (vėlyvieji imigrantai iš okupuotos Lietuvos). Jie visi, įskaitant ir svarbiausią parengimo organizatorę, dr. G. BIJŪNIENĘ, mokslus ėję okupuotoje Lietuvoje, bet patrijotiškumo nepraradę.

Po atidarymo, kuri pravedė dr. G. Bijūnienė, minėjimui pritaikytu eilėraščiu, kuri padėklamavo Sk. NAŠLĖNAITĖ, pianistė L. PAULAUŠKAITE-KANVIEČIENĖ, meistriškai pa-

grojo komp. Dvariono "Nokturną". (Pianistė dėsto muziką "Royal Conservatory of Music"). Gaila, kad ji juodoje aprangoje ir taip pat visai juodame scenos fone, beveik pranyko, žiūrint silpnėsėmis akimis. (O gal taip ir reikėjo, kad klausytojai daugiau koncentruotųsi į muzikos garsus, o ne į pačią muzikę?) Jos rankose pianinas, skambėdamas stipriais ir švelniais ar liūdnamais garsais, pripildė salę ir klausytojų širdis nostalgija.

Kita profesionalė - smuikininkė Regina AUDET (kuri atvyko iš Londono, Ont.), išnirio į juodąjį foną labai spalvingoje aprangoje ir atgaivino niūrią sceną. Smuikininkė pradėjo su Venievisko kompozicija "Romansas be žodžių". Akompanuojant L. Paulauskaitei-Kanviečienei, R. Audet pagrojo dar keletą kūrinių.

Abi stiprios muzikės sukėlė didelį klausytojų dėmesį. Smuikininkė teko girdėti ir anksčiau keletą kartų. Ji visada būdavo publikos šiltai priimta. Pakaitomis skambėjo pianino solo (Šopeno "Nokturnas", ir kt. kūrinių), ir vėl smuikas, palydint tai pačiai pianistei. (Regina Audet yra Londono simfoninio orkestro smuikininkė. Laisvalaikį ji veda ir lietuvių chorą "Pašvaistę").

Publika gėrėjosi aukšto lygio muzika ir visiškai tyloje klausėsi salėje sklindančių muzikos garsų. Padėką išreiškė gausiais plojimais. Abi muzikės jau ne pirmą kartą šioje salėje džiugino Toronto lietuvius, tik pirmą kartą abi drauge.

Koncertas sudarytas taip pat iš dviejų dalių. Antroji dalis - kitokio žanro: dainos ir gitarų muzika. Šią vokalinę dalį atliko muz. Vaclovas POVILONIS (jau taptas torontiečiu) populiarus savo estradiniu dainavimo metodu, pats sau akompanuodamas įvairiais instrumentais. Ši kartą jis dainavo su gitaros palyda. Solo dainos ir duetai, kuriuose dalyvavo ir Val DRUTIS, (tai pats naujusias dainininkas iš Suvalkų trikampio), skambėjo skardžiai ir melodingai jų dainos apie Lietuvos pajūri - pritaikytos tos dienos temai, Klaipėdos prisiminimui.

Sk. Našlėnaitė protarpiais įterpė savo eilėraščių, pilnus patriotizmo, ištardama gražiai lietuviškai (dar jauna mergaitė). Eilėraštis "Lietuva", turbūt buvo įspūdingiausias.

Koncertai mišriai publikai yra idomesni, jei ir jaunesnieji vaikai pasirodo. Šiame parengime ir išgirdome labai jauną pianistę (gal 8 metų), kuri labai gyvai, tiesiog galima sakyti, igudusiai, paskambino ilgą ir komplikuotą dalyką Haydno "Sonata" pirmą dalį. Tai Ieva Kanviečiūtė pianistės L. Paulauskaitės-Kanviečienės dukra. Ne-reikia nė aiškinti, kad ši mergaitė gavo daugiausiai aplodismentų ir buvo iššaukta antrą kartą į sceną. Bet, deja, muzikos nepakartojo, tik mikliai nusilenkusi, pranyko. Ji gali būti varžovė savo mamytei ateityje.

Ši minėjimą - koncertą suorganizavo L.Namų Kultūrinė komisija, vadovaujant dr. G. Bijūnienei. Ji ir vedė visą parengimo eigą.

Po padėkos, meninės dalies atlikėjas Birutė JANKAUSKIENĖ sukvietė į sceną, kur jaunos mergaitės atnešusios gėlių puokštę, ją padalino visoms menininkėms. Toliau visi dalyviai vaišinosi kava ir pyragėliais ir apžiūrėjo meno parodėlę, labai modernios tapybos paveikslų. Vienoje pusėje salės kabojo grafika - B. Stančikaitės ir I. Dauksaitės-Guobienės darbai. Antrieji paveikslai tapyti (aliejus) - Irmos Makariūnaitės. Tai labai didelio formato rėmuose, tamsiame fone, dar tamsesnės figūros (ar?), kurias suprasti gali tik menininkai - tapytojai, -jos. Neatrodė, kad būtų kas nors nupirkta.

Parengimas klausytojams patiko (bent kiek teko girdėti), nors buvo naujojiško pobūdžio. Dalyvavo apie porą šimtų žmonių.

G. Adomaitienė

Žurn. Ed. Šulaitis kartu su Valdu Adamkumi, kuris buvo pagautas Lietuvos Vyčių pobūvyje. Nuotrauka Z. Dečio

gamta.

Ne be reikalo pats Adamkus savo žodyje, kuri pasakė priėmęs atžymėjimo ženklą, pareiškė, kad "mums reikia ne tik laisvos, bet ir švarios Lietuvos".

Ši pobūvį pravedė klebonas kun. J. Kuzinskas,

o dainų padainavo vol. A. Brazis. Šokiams buvo Ažuolas Stelmokas.

Lietuvos Vyčiai šio pokylio pelną, kurio gėjų susidaryti apie 3.000 ol., paskyrė Lietuvos gėtos apsaugos reikalams.

Ed. Šulaitis

KOSTAS ULEVČIUS.

AURELIJA OVSIANKIENĖ

ANTANAS ULEVČIUS.

KONSTANTINAS ŽARDALEVIČIUS

KETURIŲ DAILININKŲ PARODA

Š.m. vasario mėn. 2 d. Čikagos "Čiurlionio" vardo galerijoje buvo atidaryta 4-ųjų Lietuvos dailininkų darbų paroda. Šie keturi menininkai, palyginus dar jauni žmonės, nors ne vienodo pasirodymo bei sugebėjimų, jau spėję įgyti savo stilių ir turintieji ką pasakyti. Du iš jų yra grafikai, kiti tapybos ir keramikos specialistai. Grafika atstovauja Aurelija Ovsiankienė ir Antanas Ulevičius. Keramikas

K.Žardalevičius yra baigęs Vilniaus Dailės Instituto Keramikos Katedrą ir dėsto to Instituto skyriuje Kaune. Kostas Ulevičius yra tapytojas, studijavęs Kauno, Leningrado ir Vilniaus meno mokyklose. Yra nepaprastai darbštus vyras, nutapęs apie 1.000 paveikslų.

Paroda tęsiasi iki vasario 16 dienos. Į jos atidarymą vasario mėn. 2 d. buvo susirinkęs gana didelis meno mėgėjų būrys. (e.š.)

• BALZEKO LIETUVIŲ KULTŪROS MUZIEJUJE pradedamas naujas lietuvių kalbos kursas nemokantiems lietuviškai.

Šios pamokos tęsis 6 savaites. KURSO PRADŽIA kovo 3 d., šeštadienį, 11-12 val.ryto.

Susidomėję prašomi skambinti darbo valandomis Gailutei Valiulienei 582-6500.

• Jaunimo Centro patalpose vyko priešmokyklinio auklėjimo ir pradinio mokyklų mokytojų konferencija. Dalyvavo apie 40 Chicago ir apylinkių liuanistinių mokyklų mokytojų ir vedėjų. Dvi labai idomos ir naudingas paskaitas pateikė prof.dr.D.Katiliūtė-Boydston ir mokyt.N.Gierštikienė.

DAUGINIS DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
Patarnavimas — greitas ir tikslus!

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPES SUSIRINKIMA. SUSIRENKAME KIEKVIENA PENKTADIENI IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai gatvės nuo pensininkų namų, 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

9 1/2% už 90 dienų term. indėlius

9 1/4% už 6 mėn. term. indėlius

10% už 1 m. term. indėlius

9 1/2% už 2 m. term. indėlius

9 1/2% už 3 m. term. indėlius

10% už 1 m. GIC mėn. palūk.

11% už 1 m. GIC invest. pažym.

10 1/4% už 2 m. GIC invest. pažym.

10 1/2% už 3 m. GIC invest. pažym.

8 1/4% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)

11% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.

10 1/2% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.

10 1/2% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.

8 1/4% už namų planą - OHOSP (v.r.)

8% už taupymo sąskaitą

9 1/4% kasd. pal. sąsk. virš 10.000

6 1/2% už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

už asmenines paskolas nuo... 13% už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu

1 metų 12 1/2%

2 metų 12 1/2%

3 metų 12 1/2%

(fixed rate)

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antieji mortgičiai.

AKTYVAI VIRŠ 75 MILIJONŲ DOLERIŲ

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydys, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlai-dos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

TELEFONAS: 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 9 1/2%

180-185 d. term. ind. 9 1/4%

1 metų term. indėlius 10%

2 metų term. indėlius 9 1/2%

3 metų term. indėlius 9 1/2%

1 metų GIC-met. palūk. 11%

2 metų GIC-met. palūk. 10 1/2%

3 metų GIC-met. palūk. 10 1/2%

1 metų GIC-mėn. palūk. 10%

RRSP, RRIF ir OHOSP.... 8 1/4%

RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 11 1/4%

RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 10 1/2%

RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 10 1/2%

Taupomąją sąskaitą 8%

Kasd. pal. taupymo sąsk. 9 1/4%

Kasd. pal. čekių sąsk.iki... 5 1/4%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo 13%

Sutarties paskolas nuo 13%

Nekiln. turto paskolas:

Su nekeičiamu nuosimčiu

1 metų 12 1/2%

2 metų 12 1/2%

3 metų 12 1/2%

Su keičiamu nuosimčiu

1, 2 ir 3 metų 11 1/2%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaids (money orders) ir keliolnų čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI VIRŠ 44 milijonų dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

A. Keblys

VĖLI SU KELIONĖS LAZDA

/ tęsinys /

Keli blokai nuo jūros yra atviras, dvokiantis kanalas, kurį išleidžia savo nešvarius vandenius toliau esą namai. Sulyg jūros svyravimu, arba išeina, arba grįžta ta smūvis. Miestui tas garbės tikrai nedaro. Miestas menkai prižiūri ir savo šaligatvius. Jie duobėti, tai turi būti atsargus, kad neišsinarintum kojos...

Visa šita aplinka galėtų būti labai graži ir švari, bet trūksta darbščios rankos sutvarkyti ir išvalyti tuos šiukšlynus; čia juk ir turistinė vietovė! Šiaip miestas nepasižymi jokia kultūrine veikla. Prie krautuvų atrodo, kad kiekvienas savininkas tvarkosi savo šaligatvį. Jį susitvarkęs, iš savo mašiną pasistato. Taip pėstieji, norėdami aplenkti, turi eiti į gatvę.

Teko su ekskursija dalyvauti viename Folclorico Brazilero koncerte. Mišinys visa ko, bet akcentas afrikietiškas. Juk čia portugalai, valdydami šį kraštą, buvo prisi-vežę vergų iš Afrikos. Taip afrikietiška kultūra ir stilius yra įėjusi į vietinį gyvenimą. Čia paminėsiu vieno braziliečio pasisakymą apie portugalus. Sako, kad portugalai šiam kraštui nieko gero nedavė, o tiktai apvogė. Bet ir patys nuo tų pagrobtų turtų nepasidare turtuoliais.

Kaip buvo neturtingi, taip ir pasiliko tokie.

Brazilijoje maistas yra pigus ir įvairus, o ypatingai moka jie skoningai pagaminti žuvį. Kita šaka restoranų

tai vadinami "churrascarie". Tokiame atsidūrus, žmogus turi turėti nepaprastą apetitą. Yra atviras salotų ir daržovių baras. Kada jomis prisidedi savo lėkštę, tai eilė kelnerių pradeda žygiuoti prie tavo stalo ir nešti ant iešmų pamautus kepsnius. Dešros, vištiena, įvairi kiauliena, veršiena, aviiena ir jautiena. Ko tik nori, jie tau atpjauna. Taigi, išeini iš tokio restorano skersai platus. Troškulys, žinoma, jau buvo numalšintas alumi ir pabaigai gera braziliška kava. Visa tai kainavo tikrai \$7.68 (USA).

Viešbučio pusryčiai įeina į kelionės kainą. Bufeto stilius - prikrauta visokių vaisių, vaisių sulčių, sūrių, kumpių, karštų ir šaltų dešrų. Virtų bananų, ryžių ar tarkuotų bulvių. Bandelių, visokių tortų, na žinoma, ir gardžios braziliškos kavos. Kirska, žmogau, kiek tik nori! Tai po to visą dieną ir esi sotus. Tik vakarui atėjus, mažas alkis pradeda belstis. Būtu patenkintas, kad ir gera žu- vim...

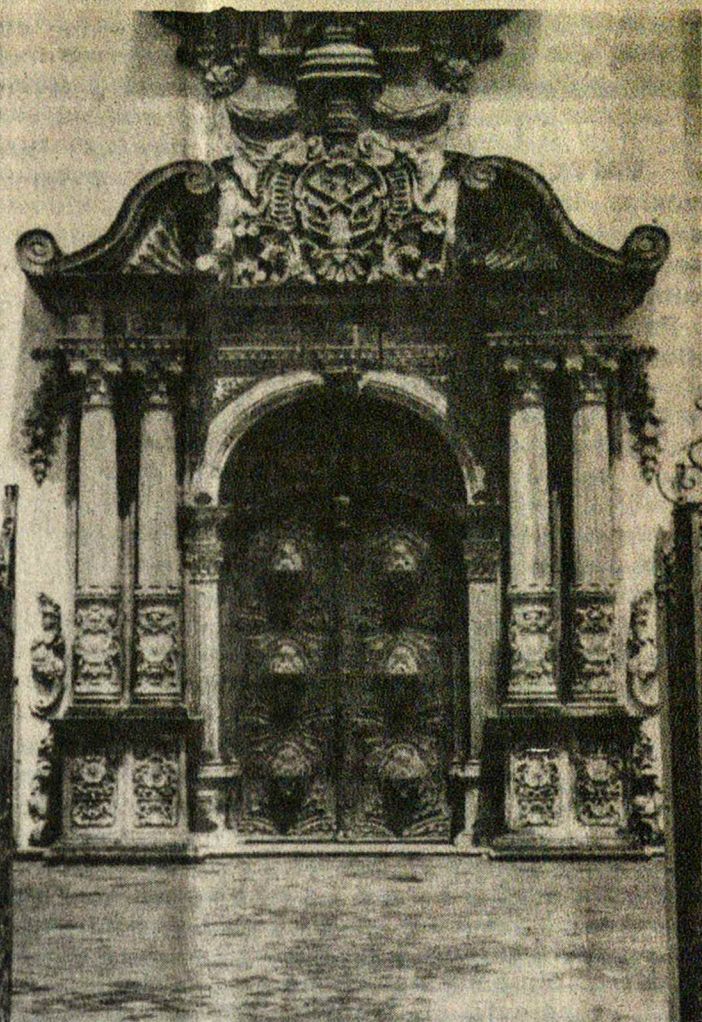
Dienos metu troškuli malšini geru brazilišku alumi arba vandeniu buteliuose. Vanduo tik centus tekainuoja, o litrinis butelis alaus - 50 centų. Negalima naudoti vandenį iš krano net ir burnai praplauti, kitaip pasekmės gali būti nekokios.

Viešbučio kambaryje yra mažas šaldytuvas. Gali naudoti jų produktus, bet kainos yra aukštos. Tai nusiperki superturguje sau produktus ir ten pasidedi. Taip galima sutaupyti nemažai kruzadų.

Portal de Igreja de São Pedro

Main Door of São Pedro Church

Vietiniai alkoholiniai gėrimai labai pigūs. Litrinis jų šnapso butelis nekainuoja nė trijų dolerių, tai turistai kvebekiečiai turėjo didelį balių! Pasigėrę, atidare savo ir taip dideles kakarines dar plačiau - braziliečių tarnautojų nustebimui. Meksikoje kvebekiečius vadina "teberna-kos"; idomu, kokį vardą jiems duos braziliečiai. Vargšai daugumoje nemokėjo nė žodžio angliškai, tai jie turėjo nemažai vargo viešbučiuose, restoranuose ir krautuvėse. Niekas čia prancūziškai nekalba... Viskas užrašyta portu-galų ir anglų kalbomis. Taigi, jie laikėsi, kaip avių banda, krūvoje. Vargė, nuo jų pabėgti mums nebuvo galimybių.

Viešbučio tarnautojų algos labai mažos, tarp 30-40 dol. mėnesiui. Jeigu turi šeimą, tai galą su galu su-durti yra sunkoka. Už patarnavimą laukia gerų arbatpini-gių. Jie patarnauja gerai, tad ir verti to.

Idomu buvo pamatyti vestuvines apeigas ir išgirsti, ką jie tokiu atveju groja. Netikėtai, einant pro bažnyčią, pamačiau laukiančią jon įžengti jauną porą. Pati bažnyčia papuošta didelėmis puokštėmis gėlių ir viduryje jų - de-ganti žvakė. Pagrindinėje navoje jų buvo 6, ir prie altor-iaus dvi didžiulės puokštės.

Apeigos be Mišių, neilgos. Vargonų muzika sutinka jaunuosius. Prisišlungia ir smuikas. Smuikas ir dainininkas įsijungė ir apeigų metu. Muzika - vietinių kompozitorių ir man ji nepažįstama, bet gana įspūdinga. Jaunųjų apsiren-gimas toks, kaip ir pas mus.

Išskrapštęs iš visų žiemos slogučių, pradėdau nerim-ti ir norisi pamatyti platesnę apylinkę. Tad pasisam-dęs rekomenduotą taksį, leidžiamės į tolimesnius plotus. Pir-miausiai buvo aplankyta Recife miesto centras. Čia nėra daug ko "paveizėti". Turistų atrakcija - buvęs portugalų kalėjimas su savo storomis sienomis. Dabar šis pastatas paverstas į Casa da Cultura ir celėse įsirengę vertelgos pardavinėja savo išdirbinius. Palikta ir pora celių, tokios, kokios jos buvo kadaise. Recife neturi imponuojančių pastatų, parkų ar paminklų.

Už 7 km. randasi Olindos miestas, išsiblaškęs ant kalvų, su daugeliu bažnyčių ir vienuolynų.

Iš lauko bažnyčios nepasižymi jokia ištaigingumu. 15 ir 16 šimtmečio statyba. Bokštai ir sienos apkerpėję, reikalauja gero valymo ir dažymo. Atrodo, kad yra dide-lis trūkumas dvasiškių ir vienos šventovės atlaiko Mi-šias šeštadieniais, o kitose sekmadieniais.

Iš Olindos miestelio važiuojant į Intermaracą, ste-bėjau skurdžią pakelės gamtą ir dar skurdesnius kaimelius. Pakelėse tų kaimelių krautuvėse pardavinėja savo rank-darbius gyventojai. Čia galima kai ką pigiau įsigyti, negu kad mieste. Užsifundijau ir aš puikią šiaudinę skrybėlę. Nuo to laiko galėjau pasislėpti po ją nuo tų karštųjų spindulių.

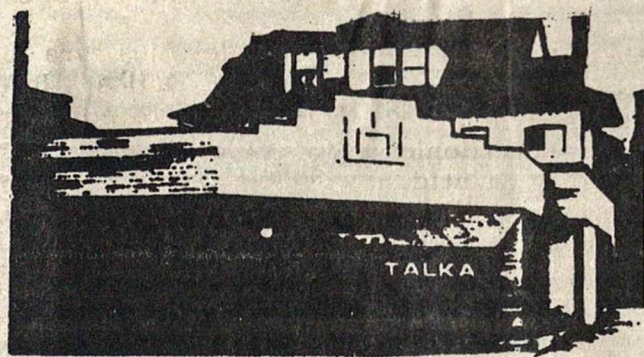
Atvykus į Intarmaracą, vandenynas švarus ir pilna atostogautojų iš visų pasaulio kraštų, kurie atvažiuoja čia iš savo tolimesnių viešbučių. Čia kaimelis pilnas resto-ranėlių. Troškuliui numalšinti alus, o alkiui - puikiai pa-gaminta žuvis. Restoranėliai - tai šiaudinės pašiūrės, smėlio grindys ir pastatyti stalai su suolais arba kėdėmis.

Pasimaudžius ir pasikepinus, saulutei einant žemyn reikia aplankyti ir šalia esančią tvirtovę. Ji pastatyta ant jūros iškysulio. Stačios sienos nuo jūros ir su plačio-mis sienomis. Dar teberiogso senoviškos patrankos. Atro-do, kad čia olandai su portugalais buvo susirėmę. Pamažu portugalai išstūmė olandus iš jų užimtų vietovių. Jau vėlakai vakare grįžau savan viešbutin, pilnas dienos išpū-džių.

/ bus daugiau /

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavyse namuose -

HAMILTONO KREDITO KOOPRATYVAS
„TALKA“

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 31 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki 5.5%
santaukas 7.5%
kasd. pal. taupymo s-ta 7%
90 dienų indėlius 10%
1 m. term. indėlius 11%
1 m. term. ind. mėn. pal. 10.5%
3 m. term. indėlius 11%
RRSP ir RRRIF (pensijos) .. 8.5%
RRSP ir RRRIF 1 m. 11%
RRSP ind. 3 m. 11%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 15.5%
nekiln. turto oask. 1 m. 12.75%
nekiln. turto pask. 2 m. 12%
Nemokamas čekių ir sąskaitų
apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santauką
dydį iki \$2.000 ir
asmeninių paskolų
drauda iki \$25.000.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 10 v. ryto iki 5 v. p.p., trečiadieniais - nuo 10 v. r. iki 1 val. p.p.; penktadieniais - nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro. Liepos-rugpjūčio mėnesiais uždaryta.

AUDRA
Travel
CORPORATION

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1990

Išvykimo datos:

GEGUŽĖS 6 (Finnair)	LIEPOS 4 (Air France)
GEGUŽĖS 19 (Lufthansa)	RUGPJŪČIO 5 (Finnair)
GEGUŽĖS 30 (Air France)	RUGPJŪČIO 13 (AF ir LH)
BIRŽELIO 17 (Finnair)	RUGSĖJO 7 (Air France)
LIEPOS 1 (Finnair)	SPALIO 2 (Lufthansa)
LIEPOS 2 (Air France)	GRUODŽIO 21 (Finnair)
LIEPOS 3 (Lufthansa)	

GRĮŽIMO DATOS ĮVAIRIOS.

Kelionių trukmė grupėms - 10, 15, 20, ir 25 dienos
Kelionės vykstantiems privačiai - pagal pageidavimą
(norintiems užsakovė viešbučius)

Kelionių kaina su privačiais kvietimais ..... nuo \$1034,00
grupėms ..... nuo \$2100,00

Visos kelionės užsakytos per Maskvą. Vyksta derybos dėl tiesioginių skridimų į Vilnių. Deryboms pavykus ir su rinkus pakankamai keleivių, visi skridimai bus tiesiogiai į Lietuvą. Todėl keleivių skaičių turime žinoti iš anksto.

Kviečiame nedelsti ir užsisakyti keliones kuo anksčiau.

Registraciją pradedame 1990 m. sausio 2 d.

SMULKESNIŲ ŽINIŲ TEIRAUKITĖS:

tel. (416) 769-2500, TELEX 06-967812, FAX (416) 763-6279

2100 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1M7

Registracijos numeriai 2559030 ir 2475066

Dino

VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

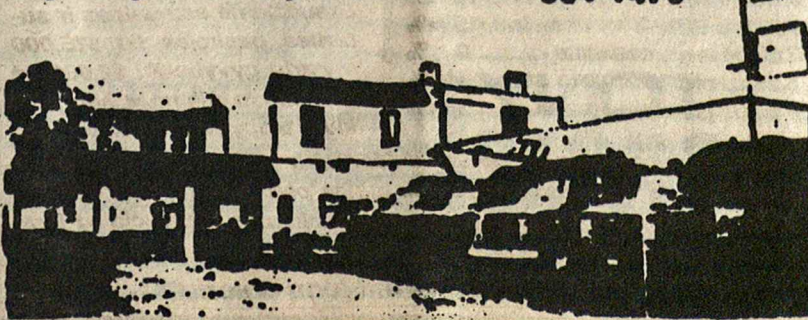
485-500 AVENUE, LaSalle
365-1143

7061 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2855 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR 7725 George LaSalle

Geriusias patirties ir darbo atlikėjas stogodengys
GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja.
Darbe atlieka sėkmingai ir priimanomis kainomis.
Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

Mielam kaimynui

A + A

JONUI VAITKUCIUI

mirus,

jo žmoną IRENĄ, dukras JANINĄ ir DANUTĘ su
šeimomis ir visus jo gimines, gyvenančius Kanadoje
ir Lietuvoje nuoširdžiai užjaučia liūdesio metu -
SABALIŲ ŠEIMA

ICIDODIMO ISTAIGS

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av

Chateauguy, Que. Verdun, Que.

Tel: 491-4763 Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

MIRUSIEJI:

• **VAITKUTIS Jonas** po sunkios ligos mirė vasario mėn. 14 d. Liko žmona Irena ir dvi dukterys su šeimomis.

Palaidotas iš Šv.Kazimiero Parapijos bažnyčios.

• **ANUŽIENĖ Veronika**, 74 m. mirė vasario mėn. 12 d. Palaidota iš Aušros Vartų Parapijos bažnyčios.

• **JURGUTIS Aleksas**, 80 m., mirė vasario mėn. 15 d. Palaidotas iš Aušros Vartų P-jos bažnyčios.

Liko žmona Liuda ir kiti artimieji.

Užuoja mirusiųjų artimiesiems.

ARTĖJA "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" LEIDIMO JUBILIEJUS

50-tieji "NL" leidimo metal bus paminėti Montrealyje tradiciniame-metiniame "NL" renginyje balandžio mėn. 28 d., AV Parapijos salėje.

Ruošiamasi įdomiai ta proga parodai, kviečiami svečiai iš Toronto, jų tarpe ir pats pirmasis "NL" redaktorius V.DAGILIS. Planuojamas sukaktuvinis "NL" numeris.

Organizacijos prašomos tą dieną rezervuoti šiam neeiliniam "NL" renginiui ir kitų programų ta data neruošti.

• "NL" Valdybos susirinkimas vyks kovo mėn. 3 d., 3 val.p.p.

• Pirmutinės šių metų vedybos Šv.Kazimiero Parapijos bažnyčioje įvyks balandžio mėn.28 d., šeštadienį. Jaunieji - Jonas Linas Brikis ir Joana Valerija Stulginskaitė.

"VAIVORYKSTĖ" PAS POINTE CLAIRE AUDEJAS Š.m.vasario mėn. 8 d.Kristinos Bendžiūtės-Makauskienės tarpininkavimu Stuart Hall kultūros rūmuose Pointe Claire buvo suorganizuotas supažindinimas su lietuvių liaudies audimo tradicijomis. Į malonią, tamsiu medžiu išmūštomis sienomis salę susirinko apie 80 tos apylinkės audimo mėgėjų.

PARŪPINAME
Japonų firmų VIDEO MAGNETOFONUS (VCR) ir VIDEO FILMAVIMO KAMERAS, tinkamas naudoti Lietuvoje. Turime pavyzdžių. Galima atsiimti ir Toronto.
ADAMONIŲ ŠEIMA,
Tel.: (514) - 256-5355.

Dr. JONAS MALISKA
Tel.: 866-8235
Dr. MICHEL HUYNH
Tel.: 866-9297
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAI-CHIRURGAI
1440 St. Catherine St. W. Suite 600
Montreal, P.Q. H3G 1S5

I vakarone atvyko "VAIVORYKSTĖS" narės- Kristina Makauskienė, Danutė Staškevičienė, Genutė Montvilienė, Birutė Nagienė ir talkininkas Pranas Montvila.

Mikliai ir daliai buvo išdėliota tautiniai drabužiais apngtos lėlės, apie 15 juostų, 2 natūralaus dydžio tautiniai drabužiai, keletas austų pavyzdinių gabalų, lietuviškais ornamentais austinis kilimas ir keletas nedidelių gobelenų, pademonstruojant kaip VAIVORYKSTĖ veikia. Ta proga buvo išdėliota ir vėliau paleista per rankas po porą egzempliorių Lietuvių Tautodailės Instituto išleistų knygų apie tautinius drabužius ir juostas, o ant stalo - rankšluostis su liaudies Lietuvos Himno žodžiais.

Pointe Claire Audėjų D-jos pirmininkė supažindino su atvykusiomis vaivorykštininkėmis. Birutė Nagienė kondensuotai aptarė lietuvių liaudies audinių charakterį, jų ypatingą reikšmę lietuvių gyvenime, perskaitė ir liaudies pasaką "Vaiva, Straublys ir Perkūnas", išverstą į anglų kalbą, kuri visiems labai patiko.

Pirmas klausimas iš auditorijos, (šalia jau anksčiau išreikštų pasigėrėjimų dar visiems nesusėdus) buvo: "Ar galima pačiuoti eksponatus?"

Buvo atsakyta ir įvairius kitus klausimus.

Mūsų žymiosios audėjos - Genutė Montvilienė, Danutė Staškevičienė ir Kristina Makauskienė atsakinėjo į specifinius audimo technikos klausimus.

Kr.Makauskienė papasakojo, kaip iš skaučių būrelio Montrealyje išaugo VAIVORYKSTĖS grupė, kuri dabar veikia arti 14 metų, ir taip pat, kaip buvo nuauštas jai skirtas tautinis drabužis.

Publika buvo tikrai entuziastinga, apie Lietuvą, ypač paskutiniu metu, sužinojusi iš gausių aprašymų spaudoje ir programų televizijoje, sakė, kad šis buvo geriausias renginys.

Aprode ir šiuose rūmuose savo audimo šviesų, šiltą ir erdvų kambarį su įvairiomis staklėmis ir staklėmis. Užmesti audiniai dažniausiai škotiško stiliaus. Taigi, lietuviškieji

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon,
DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LaSalle, Qué.
H8P 1N5. Tel. 364-4658.

Dr. Gaston BÉRARD, D.M.D.
Dantų gydytojas - chirurgas
466 A. boul. des Laurentides
Pent View, Laval, H7G 2V1
(Prie boul. Concorde)
Skambinti Tel: 662-1177

M. CUSSON VAISTINĖ
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2
Atidaryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniai: nuo 9 r. - 9:30 v.v.
Sekmadieniai: nuo 10 r. - 9:30 v.v.
Tel.: 366-9745 ir 365 - 0505

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Qué., H3G 1L5
Tel.: 931-4024

Notarai
J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS
Suite 1143, Sun Life Building
1155 rue METCALFE, Montreal, Qué., H3B 2V6
Tel. (514) - 871-1430

PARAPIJOS GLOBĖJO Šv. KAZIMIERO ŠVENTĖ

PARAPIJOS SALĖJE, 3426 PARTHENAIS St.
SEKMDIENĖ, KOVO MĖN. 4 d.
11 val. r. - iškilmingos pamaldos šventovėje,
Po to salėje: Kazimierų pasveikinimas,
Vaizdajuostė: "Šv. Kazimiero sugrįžimas",
• Baras • Šilti pietūs • Loterija
ĮĖJIMAS: \$10; vaikams iki 12 m. - \$5.
LAUKIAME VISŲ!

audinių raštai pasirodė kaip tikra egzotika.

VAIVORYKSTĖS moterys visuomet mielai pamokyty mūsų jaunąją kartą juostų ar ir kitokio audimo. Jau šeštadieninėje Mokykloje atsirado tinkamo amžiaus mokinių, kurie galėtų išmokti austi juostas, jei ir ne tokias ilgas, tai bent knygų skaitymui atžymėti. Siūlome susisiekti su VAIVORYKSTĖ.

Birutė Nagienė

• KOVO mėn.4 d., 11 val. lietuvių parapijų bažnyčiose vyks pamaldos už Lietuvą. Tą dieną taip pat visose kitose katalikų bažnyčiose bus meldžiamasi Lietuvos intencija.

• Jaunai lietuvių šeimai su 2 mažais vaikais reikalingas butas. Pranešti tel: 768-4810.

• DĖMESIO:
Advokatų firma Montrealyje prašo žinančius pristatyti duomenis vestuvių datos JOSEPH NIVEN (kurio vardas buvo Juozas Nevenglauskas) ir VICTORIA KRUKLIS. Vestuvės, spėjama įvyko apie 1940 m.J. Niven buvo atvykęs į Kanadą 1928 m. Pranešti "NL" Redakcijai tel: 366-6220.

• DAINŲ ŠVENTEI, kuri vyks š.m.liepos mėn.5-8 d.d., stropiai ruošiamasi. Nemažas būrys užsienio lietuvių derina savo išvykas į Lietuvą su šia švente.

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATA IR AUKA:

Dr.M.Ūleckas-Arštikaitytė; \$50 - S.Šetkus; po \$25 - A.Petryla, V.Kongelis, A.Stalio, P.Žilėnas, E.Lukošienė; \$20 - J.Zemaitaitis; \$15 - H.Štutkevičius; po \$10 - Mrs.Y.Young, K.Januta, Iz.Mališka (ir 1 šėras); po \$5 - A.Jurjonas, A.Dasys, J.Babrauskas, L.Pečiulis, A.Statulevičius, V.Sušinskas, A.Masionis, Mrs.V.Kalendra, K.Lukošius, A.B.Juozapavičius;

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATA ATSIUNTĖ:

Rev. Dr. V. Skilandžiūnas, E.Puodžiūnas (2 m.), Ed.Daniliūnas, R.Tetmejerienė, K.Šviežikas, A.Baršauskas, P. Klezas, L.Leparskas, J.Karosas, J.Rukšėnienė, maj.L.K. Baršauskas, Mrs.U.Matis, P.Tekutienė, A.Viskontas, H.Adomonis, M.Vizgirdienė, P.Katelė, K.Šimkus; Dr.P. Lukoševičius, St. Dabkus (2 m.), P. Dabkus (2 m.), J. Vizgirda, K. Daunys, J. Pikelis, V.Keturka, N. Jukna, G.Kudžmienė, A.Paulius, Mrs.E.Szewczuk, P.Gerhardas V.Zakas, Br.Rudzevičienė, J.Paknyš, Dr.E.Malkus, J.Žitkus, J.Janušas, M.Meiliūnas, G.Janulaitis, Dr.J.Kazak, B.Saplys J.Gudas, V.Rutkauskas

"NL"PRENUMERATA IR AUKA:

\$25 - J.Intas; \$20 - A.Kuolas; \$14 - Mrs.N.Ship; \$10 - J.Astrauskas; po \$8 - A.Gverzdys, Ch.Belsky; \$3 - L.Bruzga.

AUKOS: \$20 - Mrs.V.Matis.
VISIEMS - nuoširdus AČIŲ.

"NL"

PARDUODAME APARATŲ, TINKAMĄ LIETUVAI:
video kameras, video rašymo aparatus, televizijos, radijo, magnetofonus, bevielius telefonus gausite papigintomis kainomis pas: R/C LEON SERVICE,
5887 Sherbrooke St. W. Montreal tel.: (514) 488-3363
Toronto tel.: (416) 886-7659

Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa, National Panasonic M7, GVC, NEC, Sony, Sanyo.

Two kassete radio - \$129.- Video nuo \$399.-
Video camera : \$1499.-

Maurice Electrique Ltée

ENTREPRENEUR ELECTRICAL
ELECTRICIEN CONTRACTOR

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS
102A, ALLION
LASALLE, QUÉ. H8P2C5
TEL: 366-5484

Maurice Kaplan
KAILIŲ SIUVĖJAS

- Didelis pasirinkimas gatavų palčių
- Saugojimas vasaros laikui (Storage)
- Taisau ir remodeluoju
- Siuvu ir parduodu.

1449 rue St. Alexandre, Telefonai:
Suite 500 A.
Montreal, P.Q. H3A 2G6 844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARRIAGE - WEDDINGS

5220 Queen Mary Rd. Suite 8
TONY LAURIAITIS
Montreal, P.Q. H3W 1X5 Tel.: 481-4408

LITAS

MONTREALIŲ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 De Séve, Montreal, Qué., H4E 2A8

TEL.: 766-5827; 766-5830

SKYRIUS: 3907 A Rosemont Blvd.

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS - virš \$26,000,000 REZERVAS - virš milijonų

MOKA UŽ:

Certifikatus	11½%	Taupymo - special.	7
Term. indėlius:		Taupymo - su gyv. dr.	6½
1 metų	10½%	Taupymo - kasdienines	6¼
180 d. - 364 d.	10 %	Einamos sąsk.	4½
120 d. - 179 d.	9¾%	RRIF - RRSP - term.	11½
60 d. - 119 d.	9½%	RRIF - RRSP - taup.	8
30 d. - 59 d.	9¼%		

IMA UŽ:

Nekilnojamą turtą - nuo 13% Asmenines - nuo 13½%

VĒLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Séve	3907 A Rosemont
Firm. Antradien. Treči.	9:00 - 3:00 10:00 - 2:00
Ketvirtadieniai	12:00 - 8:00 3:00 - 7:00
Pentadieniai	10:00 - 6:00 2:00 - 6:00

KNYGOS IŠ LIETUVOS

Norintieji išsigyti "VAGOS" ir "MOKSLO" leidyklų išleistų knygų Lietuvoje, gali kreiptis į tu dyklų atstovą Kanadoje ir JAV-ėse, Liudą Stankavičių, 1053 Albanel Cr., Duverney, Laval, P.Q. H7G 4K7, Tel.: 669-8834.
"Švyturio" metinė prenumerata oro paštu - \$42.-

Les Peintures Perez Painting

RESIDENTIAL - COMERCIAL - INDUSTRIAL
STUCCO & WALL PAPER

D. Perez
President

Tel.: 365-6444

2422 MENARD - LASALLE
P. QUEBEC H1J5

LASALLE AUTOMOBILE INC.

- * Automobilių nuoma
- * Naujų ir varėtų pasirinkimas
- * Pardavimas
- * Aptarnavimas

Dodge Chrysler
Camions Dodge Trucks

366-7818

1050 Lapierre
coin La Vérendrye

Member

Foto M.L.S.
SISTEMA

D. N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS
PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS
445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.
Tel: 273-9181 .....Namy: 737-0844

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

PETRAS ADAMONIS Tel. Bus.: 722-3545
C. I. B. Res.: 256-5355

GAISRAS * AUTOMOBILIAI * ATSAKOMYBĖ * GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS.

SAVININKAS: John OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Qué., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496